

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik IV.

V Ljubljani, januarija 1887.

1. zvezek.

Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.

I. Čas je drag pa kratek.

Ko je bilo osem dni dopolnjenih, da bi bil otrok obrezan, mu je bilo dano ime Jezus.

Luk. 2, 21. (Cf. Gal. 6, 10. 9.)

Spet je eno leto preteklo, in kako hitro preteklo! Kakor večrajšnji dan, kakor sanje, kakor senca. Tako je že veliko let preteklo, tako bo preteklo tudi to novo leto, ki smo ga danes z božjo milostjo nastopili. Pa vsako leto nas za velik kos bližje naše večnosti pomakne, in kdo vé, če nas to novo leto popolnoma v večnost ne potisne? Koliko znancev je preteklo leto semtertje pod smrtno koso padlo in v grob se zvrnilo, — šlo v hišo večnosti. In vendar so tudi oni gotovo upali, kakor mi tu pričujoči, to novo leto z nami vred doživeti; stali so že pred pragom v večnost, pa niso vedeli; še dalje so mislili živeti, pa preteklo leto je bilo njih zadnje leto. — Tako se je preteklo leto veliko tisoč ljudem zgodilo, in letos se ne bo drugače godilo; nihče izmed nas nima pisma, da ne bo še letos v večnost poklican. Kako, ko bi bili že letos v večnost poklicani, poklicani, preden bo še novega leta konec, pred stol najvišjega Sodnika, pred katerim bo moral kralj in cesar najostrejši odgovor dajati, kako je za časno in večno srečo svojih podložnih skrbel; duhovni pastir, kako je svoje krščanske ovčice pasel; hišni oče, kako je svoje otroke redil, kako s svojimi posli ravnal, bogati, kako je svoje premoženje obračal; ubožec, kako je svoje uboštvo nosil; kristijan, bodi si, kateri hoče, kako je svoje krščanske dolžnosti spolnoval in pripomočke, ki jih je Jezus v svete zakramente djal, v svoje zveličanje obračal. Kako, ko bi bili še letos pred sodnji stol v

odgovor poklicani? Ali smo zanj pripravljeni, bi li mogli pred njim obstati? Bi se ga nič ne vstrašili? A le obstojmo in naravnost spoznajmo, da smo za večnost še vse premalo pripravljeni, da nam je še marsikaj storiti in popraviti. Glejte, ravno zato nam je neskončno dobrotljivi Bog spet novo leto dodelil, da bi se v njem v resnici za večnost pripravili, ker utegne naše zadnje, naše smrtno leto biti. Skrbite toraj, ljubi kristijani, v novem letu prav goreče za svoje večno zveličanje; obračajte dobro čas novega leta, zakaj čas je 1. drag in 2. kratek. Poslušajte verno govorjenje od dragote in kratkote časa!

I.

Na vsem svetu ni za kristijana nič dražjega, kakor čas; zakaj, kakor čas obračamo, prav ali neprav, taka bo tudi naša večnost, srečna ali nesrečna. Čas je zlati denar, katerega nam Bog, veliki gospodar svetá, v roko daje, da bi si z njim večne darove kupili. Čas je zaklad, katerega najmanjši košček je več vreden kakor vse bogastvo na svetu. Zakaj, kaj je vse bogastvo, kar ga kdo na kup spravi, vse hiše, ki jih zida, vse blago, ki ga ima, kaj je vse to, kadar umira? Vse mora zapustiti, kakor bi nikoli njegovo ne bilo. Vse časno nas bo pri odhodu s sveta zapustilo, čas sam pa bo tudi v smrti naš ostal; zasluženje, katero smo si v njem nabrali, nas bo v večnost spremilo. Ko nas bo smrt prisilila, vse kar je na zemlji našega bilo, zapustiti; bomo vendar veseli in potolaženi, ako nam bo vest pričala, da smo čas dobro obračali, in z njim večno, nestrohljivo blago v nebesih prikupčevali.

Čas je drag zavolj milosti, ki nam jih Bog v njem deli. Vsak trenutek časa nam že Bog novo milost daje, — milost naše grehe obžalovati, milost svoje hudo nagnenje premagati in greha se obvarovati, milost kako dobro delo storiti, milost naše zveličanje zagotovljati. Če si tak trenutek milosti v prid obrnemo, se pomaknemo eno stopnico više v nebesih.

Čas je drag, ker z njim neizrečeno veliko lahko svoji duši kupimo: milost božjo, odpusčenje svojih grehov in izbrisanje zasluženih kazni, nebesa in večno zveličanje. S časom lahko srečno večnost skupčujemo. Kristijan, kateri si z vsem svojim prizadevanjem še ene slabe hišice zidati ne moreš, z majhnim časom, če ga prav obrneš, si zamoreš večno stanovanje v nebesih postaviti.

Čas je drag, ker bomo morali od njegove obrnitve kedaj Bogu oster odgovor dajati. Čas ni naš, je božji in Bog nam ga le zato posojuje, da bi ga prav obračali. Od vsacega trenutja časa se bomo

morali odgovoriti, kako smo ga obrnili. Daj odgovor od časa, poreče kedaj sodnik, ker sem ti ga samo zato dal, da bi ga k moji časti in v zveličanje svoje duše obračal; kako si ga obračal, dragi čas, kakor otrok, kako kakor mladeneč ali dekcle, kako kakor odraščeni mož ali žena, kako kakor postaran človek? Koliko si vse te čase storil za svojo dušo, za svojo večnost? Takrat bodo vsi trenutki našega življenja kakor priče za nas, ali zoper nas vstajali! Gorjé nam, če zavolj toliko zapravljenega in po nepridnem zatrateneга časa ne bomo mogli pri svojem Gospodu in Sodniku s svojim odgovorom shajati, kateri hoče oistro, do zadnjega vinarja plačan biti! Gorje nam, če bomo samo zato toliko časa živeli, da bi svetu služili, ne pa Bogu, da bi svoje grešne želje, ne pa dolžnosti krščanstva spolnovali! Čas sam nas bo takrat pogubljal, če ga nismo prav, če smo ga napak obračali!

Čas je drag in vendar ga nekateri tako samopašno tratijo. Nekateri ga tratijo in krajšajo z obiskovanjem in vasovanjem, nekateri z igro in pijančevanjem, nekateri z lenobo in postavanjem. Kaj bomo danes počeli? se vprašajo lenuhi; kratimo si čas! O vi nespametni! ta čas, ki se vam tako dolg zdi, vam bo vse prezgodaj potekel. Ali ne veste, da ne smete ne betvice časa zamuditi, ker bodete morebiti komaj še kake ure živeli? Ko bi bili pa tudi še dolgega življenja gotovi, ali bi vam ne imelo tudi najdaljše življenje vendar prekratko biti, da nebesa z njim pridobite? *Tudi večnost v pokori*, govori sv. Avguštin, *bi ne bila predolga, da bi z njo, ko bi bilo mogoče, svojega Boga kupili, katerega pa zgubljate, ker dragi čas tratite in napak obračate.* — Nek mogočen kralj je svojemu zdravniku v podaljšanje svojega življenja vsak dan okoli petsto tolarjev odštel; toda ta revež skoraj ni vedel, da tudi najkrajšega časa z nobeno ceno kupiti ne moremo.

Nam pa je, ljubi moji, Bog spet novo leto dodelil; pa iz nobenega družega namena, kakor da bi v njem bolj skrbno za svoje večno zveličanje delali, da bi vsako minuto dražega časa prav cenili in obračali. Sv. Alojzij, mladeneč knežje krvi, si je v sredi svoje sreče in posvetnih opravil neprenehoma govoril: *Kaj mi rabi vse to za večnost?* Mlad sem, bogat sem, velik sem, visok knez bom, pa kaj mi rabi vse to za večnost? V hišo svoje večnosti pojdem. Svet mi vesele dneve obeta, pa kaj so ti dnevi proti tistemu dnevu, ki ga nikdar ne bo konec?

Tako mislimo tudi mi, ljubi kristijani! Mlad sem, zdrav sem, trden in močen sem, srečen sem, bogat sem, časten in ljubljen sem,

pa kaj mi rabi vse to za večnost, ako pa svoje mladosti, svoje sreče, svojega premoženja za svojo dušo, za nebesa ne obračam? Pač, odsihmal bom to storil, novo leto bom dobro obračal, zakaj čas ni le drag, temuč je tudi silo kratek.

II.

Čas je kratek; tega mi ni treba vam spričevati. Saj sami večkrat z začudenjem eden drugemu pravimo: „Kam je neki današnji dan prešel? Kako hitro je ta teden zginil? Kako naglo je to leto preteklo? Zdi se mi, kakor bi bil oni dan še otrok, zdaj pa sem eden izmed najstarejših v soseski. Kedar se na svoje pretečena leta ozrem, se mi zdi, da so tako hitro zginila kakor sanje, kakor dim, kakor senca“.

Čas ni družega, kakor vrsta trenutkov, ki eden za drugim nastopajo, ki eden družega neprenehoma podé. Čas leti in dere naprej, dasi ga ne čutimo. Mi mislimo, govorimo, skrbimo, delamo, igramo, jémo, pijemo, spimo, čas pa zmiraj teče, dasiravno ga ne vidimo. Tako stopa človek iz dôbe v dôbo in nevedoma se hitro postara. (Ps. 68, 6. 7.)

Neverjetno hitrost časa, piše sv. Avguštin, *bomo še le ob uri svoje smrti prav spoznali*. Takrat bomo strmeli in si mislili: kako naglo je štiri- pet- šestdeset let mojega življenja minulo! Takrat bomo zgubo časa spoznali in objokovali. Takrat porečemo sami sebi: Kam je zginilo toliko let, mesecev, tednov, dni in ur mojega življenja? Moja mladost cveteča, kje si, katero bi bil moral v čednostih in dobrih delih doprinesiti, pa oh! z razuzdanostjo, z grehi in hudobijami sem jo zatratil! Kje je tisto zdravje in tista moč, katero mi je bil Gospod dodelil, da bi njemu zvesto služil — pa služil sem svetu in svoji grdi poželjivosti. Čas svojega življenja sem imel kakor ključ k nebesom v svojih rokah, pa s slabo obrnitvijo časa sem si nebesa zaklenil. Veliko sem mislil, skrbel, trpel in delal na svetu, pa nič za svojo dušo, nič za Boga, nič za svojo večnost; skrbel, trpel, delal sem le za svet, le za časno, toraj le za svoje pogubljenje. Tako bo mislil tisti ob smrti, ki je čas svojega življenja zapravil.

O prišel bo tudi za te, ki zdaj toliko lepega časa dobro storiti zamuduješ, dan, da si boš izmed toliko zgubljenih ur le eno samo minuto nazaj želel priklicati. Sv. Gregor nam pripoveduje o nekem človeku, kateri, ko je svoje življenje v grehih in Božji pozabljivosti doprinesel, je bil po noči s smrtno boleznijo udarjen; ko je umiral, je vpil: „O moj Bog! ohrani mi še eno minuto moje življenje; Gospod vsaj do zajutra! Pa Bog mu tudi tega majhnega

časa ni dovolil, ker je toliko let in toliko priložnosti, svoje zveličanje oskrbeti zamudil. Obrni si tedaj draga trenutja časa, ki ti jih Bog pošilja, v prid, ker so izšteti in si nihče ne enega samega privreči ne more. Cesar Karol V. je nekega svojega za smrt bolnega služabnika obiskal in mu rekel: „Prosi me, kar hočeš in dal ti bom“. Služabnik mu reče: „Podaljšaj mi vsaj eno uro moje življenje“. Cesar odgovori: „To ni v moji moči“. Služabnik poln žalosti pravi: „Oh, toliko let in tako zvesto sem ti služil in zdaj mi še eno uro življenja potegniti ne moreš. Ko bi bil jaz svojemu Bogu toliko ur služil, bi mi zdaj toliko let Bog navrgel“. *Dnevi zveličanja*, govori sv. Bernard, *tekó kakor dereča voda, in nihče na to ne misli*. Ako si toraj pretečeno zamudil, misli na prihodno in obračaj dobro pričujoče; zakaj ako ob smrti nič človeka tako ne peče, kakor zamujeni čas, mu tudi nič takrat slajšega ne bo, kakor spomin, da je čas, — dragi in kratki čas res sveto obračal.

Krščanski poslušalci! novo leto je danes nastopilo, pa ravno tako hitro bo minulo, kakor pretečeno; vsako njegovo minuto toraj prav obrnimo; zakaj kar hitro mine, to je treba hitro popasti. Za veliko tisoč kristijanov bo to novo leto zadnje leto, smrtno leto, leto strašnega odgovora pred sodnjim stolom božjim. To je dognana resnica, ker vsako leto veliko tisoč kristijanov umrje in to se bo spet v novem letu zgodilo. Ali ne utegnejo med tem številom tudi izmed nas nekateri biti? Gotovo bo kateri, ki me zdaj poslušate, letos v večnost se preselil. Kaj je toraj storiti? Svět vam dam, ubogajte me, in še v večnosti mi bote zanj hvaležni.

Vsak naj misli in tudi jaz mislim: „To leto bo moje zadnje leto, eno mora zadnje biti, morebiti bo to. Od toliko sem že slišal in sem jih že sam videl, da so umrli, pa nihče ni v začetku leta mislil, da bo to njegovo zadnje leto, leto njegove smrti. In vendar so umrli in poprej umrli, kakor so mislili; vsak je bil od smrti pre-nagljen. O strašno prehitenje! Mene pa smrt ne smé pre-naglit, ker jo hočem še to leto čakati in se za njo pripraviti; vse ure in dneve hočem v svoje zveličanje obrniti. Pridi smrt, kedar hoče, moj račun bo že storjen. Če sem koga doslej črtil, mu hočem odslej odpustiti in ga ljubiti. Če sem grešno navado... nad sabo imel, jo hočem opustiti. Če sem v grešni prijaznosti živel, jo hočem razdreti. Če sem kako krivično blago k sebi spravil, ga hočem povrniti. Če imam kak greh, katerega bi se še ne bil nikoli spovedal, se ga hočem brž ko brž spovedati. Če sem v svojem življenji veliko

grehov storil, se jih hočem vnovič kesati, Boga odpuščenja prositi, in za nje pokoro delati. Če sem doslej kakor nečimeren posvetnjak in mlačen kristijan živel, hočem v prihodnje kakor Božji služabnik in goreč kristijan živeti. Z novim letom bo tudi vse moje življenje novo. To, o moj Bog, je moja želja, in moj sklep: daj mi pa svojo milost in svoj blagoslov, da ga spolnim!“

Tako, ljubi poslušalci, danes ob nastopu novega leta mislimo. Tak sklep vsi storimo. Bog pa se nas bo usmilil in nam moč dal, ga srečno izpeljati. Če potem letos umrjemo, bomo srečno umrli, ker bomo k svoji smrti že pripravljeni. Če še ne umrjemo letos, bo naše življenje prijetno in drago v božjih očeh in nam bo, kaderkoli Gospod po nas pride, srečno smrt zaslužilo.

To je dober svēt, ki vam ga v začetku novega leta dam, in kakor za vaše zveličanje skrben pastir vam ne morem boljšega svēta dati.

Čas, katerega nam spet novo leto ponuja, je drag, nikar ga ne zgublujmo, temuč ga v zveličanje svoje duše obračajmo. Čas je kratek, primimo, rabimo ga, preden nam ubeži in nas s sabo v večnost potegne. Mislimo neprenehoma: „Morebiti je to novo leto zadnje našega življenja, je naše smrtno, zadnje leto“. To naj nas priganja ustrajno za svoje zveličanje skrbeti in se popolnoma Bogu udati. Tako bo to leto najsrečniše v našem življenji in bo, če bo zadnje, začetek našega večnega zveličanja. Amen.

† Jos. Rozman, dekan.

2. Katere občutke nam vznbuja novo leto?

Hvalo dajajte vselej za vse Bogu in
Očetu v imenu Jezusa Kristusa.

Efež. 5, 20.

Ko so sinoči na večer zvonovi tako milo peli, me je obšla nekaka žalost. Mislil sem si: „Že zopet mine eno leto, Bog vé, ali ni bilo moje zadnje!“ — Ko se pa danes solnce zopet na nebu prikaže, se mi srce zopet razveseli, ker si mislim: „Novo leto se začne, Bog tudi v novem letu in vekomaj živi. Ako le hočem, si morem v novem letu prav veliko zasluženja nabrati“. S takimi mislimi sem sklenil minulo, začel novo leto; bratje in sestre! tudi vi tako storite, to želi naša mati sv. katoliška cerkev.

Sinoči na večer smo se tukaj v cerkvi zbrali in združeni se Bogu zahvaljevali za milosti in dobrote, ki smo jih prejeli v preteklem letu; oh kako ginjen sem bil, ko sem zapel: „Te Deum laudamus!“ In danes na novega leta dan je zopet naš prvi pot v hišo božjo, da Boga počastimo in prosimo potrebnih milosti in darov za to leto. Tako se kristijanu spodobi! — Da bode naša pobožnost popolnejša, hočem vam razložiti tiste občutke, katere morajo kristijana obhajati o nastopu novega leta!

1. Prvi občutljaj, ki ga mora kristijan imeti na novega leta dan, je pristrčna zahvala. Hvaležnost je lepa čednost, zato jo nam sv. apostelj Pavel priporoča: *Hvalo dajajte vselej za vse Bogu in Očetu v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa*. Tudi mi imamo radi, če so nam ljudje hvaležni, zato bodimo tudi mi hvaležni Bogu. Kdor je hvaležen za prejete dobrote, si pot gladi za nove darove. — Za kaj pa naj se zahvalimo?

a) Za življenje in zdravje. Ako pogledam danes po cerkvi, pogrešam marsikoga, ki je pred letom tukaj med vami sedel in zdaj počiva zunaj na blagoslovljenem pokopališču. Nas je pa Bog ohranil žive in zdrave, zatoorej zahvalimo se mu. b) Zahvalimo se Bogu za živež in poljske pridelke, zakaj leto je bilo večidel dobro in Bog je blagoslovil naše delo. Lakote, pomanjkanja ne bo treba nikomur trpeti, kdor ima zdrave in pridne roke. c) Zahvalimo se Bogu, da je nas nesreče obvaroval, ognja, povodnji, hudobnih ljudi. V miru in pokoju je mogel vsak živeti, kdor je hotel in je sam mirnega srca. Da pa nekateri miru in pokoja nimajo, zato ljubi Bog ne more. d) Zahvalimo se za toliko lepega časa, katerega je nam Bog to leto dal. O koliko bi bili mogli dobrega storiti! Imeli smo 12 mesecev ali 365 dni; vsak dan le nekoliko dobrega, koliko bi znašalo na leto! e) Zahvalimo se Bogu posebno za duhovne dobrote in milosti. To leto je bilo sveto leto; celih 7 mesecev smo imeli časa odpustkov sv. leta si dobiti, svoje duše očistiti in spraviti se z Bogom, delati pokoro, pomagati vernim dušam v vica. To so bili lepi dnevi, blage ure, ko smo v procesijah pobožno obiskovali cerkve, naj bi naše molitve tudi Bogu dopadle! f) Zahvalimo se Bogu še za toliko sv. maš, katere so se opravile za nas in naše ranjce, za vse nauke in božjo besedo, katera se je nam oznanovala, za vse svete krste, za vse pobožne spovedi in obhajila, za zakrament sv. olja, kateri se je toliko bolnikom podelil, za zakone, ki so se tukaj sklenili; dalje za posebne milosti, katere smo prejeli, toliko tolažbe, pomoči v

nadlogah, razsvetljenj in klicev božjih. Kdaj bi končal, ako bi hotel naštetiti vseh posameznih dobrot! — Ali more kdo od nas reči: „Jaz se nimam za kaj zahvaliti, jaz nisem nič posebnega prejel?“ Brat ali sestra! če bi tudi ničesar ne imel, kakor revno življenje, in če moraš še za to življenje živež pri dobrih ljudeh prositi, povej mi, kdo nagiba srca ljudi, da ti kaj ubogajme podelijo? Ali ni zopet le Bog? In če moraš veliko od bolezni trpeti, povej kdo ti daje potrpežljivost in moč, da moreš to prenašati? Kdo ti hladi srce s sladkim upom, da bo enkrat boljše? Bog je in zopet le Bog, naš Oče in dobrotnik, zato zahvalimo se njemu za vse; hvaležnost je prvi občutek, s katerim naj posvetimo novega leta dan.

2. Za zahvalo pa pride drugi občutljaj: resnično kesanje. Ako pogledamo nazaj na pretečeno leto, nam marsikaj ne bo všeč. Hlapcu, dekli ni dopadla služba: gospodarju, gospodinji ni dopadla dekla. Enemu ne dopada delo, drugemu pa plača ne dopada. Enemu jed ni bila po volji, drugim to ni prav, da imajo premalo prostosti; zopet drugemu ne dopadajo bolezni, težave, krivice, — vsak bo še dobil kaj, kar mu ne dopada. Preljubi! ko bi se še le Bog hotel nad nami pritožiti in nam očitati, kar se njemu ni dopadlo nad nami, kje bi začel, kedaj končal? On bi nam očital, da smo toliko lepega, dragega časa potratili in zgubili, da smo toliko božjih dobrot zavrgli, toliko božjih darov na slabo in v greh obračali. Očitati bi moral starišem, da so svoje otroke premalo učili in v strahu imeli, otrokom pa, da svojih starišev niso poslušali. Očital bi poslom in delalcem, da so rajše lenobo pasli, kakor svoje delo zvesto storili, gospodarjem pa morebiti, da poslom niso dajali, kar jim gre. Očital bi marsikateremu, da je težko zasluženi denar po nezmernosti ali igri zaganjal, družino pa stradati pustil. Pokazal bi vam na nedelje in praznike, ki jih niste praznovali, nauke in pridige, katerih niste poslušali, sv. zakramente in odpustke, katerih se niste hotli vdeleževati, toliko opominov, katerim smo nasprotovali. Preljubi! če vse to premislimo in denemo na eno stran božje darove, na drugo stran pa svojo hvaležnost, tedaj nas mora le kar sramota politi, tedaj moramo le na prsi trkati in klicati: „O Bog, kako sem ti nehvaležen!“ Spoznate to? Slep moraš biti, če tega ne spoznaš. „Spoznamo, o ljubi Bog! da smo bili nehvaležni, žal nam je, da smo te tolikokrat razžalili, tvoje dobrote in darove le v greh obračevali. Kesamo se, da smo zgubili toliko časa, svoje dolžnosti tako slabo spolnovali — in svojemu bližnjemu bili tolikokrat v pohujšanje in žaljenje. O Jezus, usmili se nas, prizanesi nam!“

3. Kdor spozna zamude in pregrehe in jih resnično obžaljuje, ta ima gotovo trdno voljo, se poboljšati: trden sklep za novo leto je tretji občutljaj, ki ga moramo danes imeti. Veliko smo zamudili v časnih, morebiti še več v duhovnih ali dušnih rečeh. a) Marsikatero delo je zaostalo, ali se ni prav storilo, ker ga nismo začeli o pravem času. To je toraj naš prvi sklep: O pravem času hočemo vsak dan vstati, o pravem času vsako delo pričeti, ne še le takrat, kedar že sila priganja. Prisiljeno nikdar ni opiljeno. — Posebno vas stariše opominjam, navadite otroke zgodaj vstajati, čedno se umivati, in pobožno jutranjo molitev opravljati. Stokrat jaz vaše otroke to učim, le storite to tudi vi. Umivati in moliti, pravim, — kdor ni čeden na telesu, tudi na duši ni čeden, zanikarnost mnogo grehov rodi. Navadite se storiti vse o pravem času, tudi v cerkev hoditi in veliko manj bote zamudili. Vsako delo, vsako reč o svojem času! b) Premnogo naših del in opravil je bilo praznih, kakor prazno klasje, ker nismo obudili dobrega namena. Zato bodi danes naš drugi sklep: vse v čast božjo! Zjutraj, ko vstanemo in hočemo na delo, najprej se spomnimo Boga in Marije. Prva naša beseda in zdihljaj naj bo: „Hvaljen bodi Jezus Kristus in njega deviška mati Marija! Vse, kar bom danes molil, delal in trpel, vse naj bo Bogu in Mariji na čast.“ In če imaš posebno delo, težko ali ne težko, zopet tudi to delo posveti Bogu in Mariji. Zakaj Bog nam v zasluženje zapiše in povrne le to delo, ki ga tudi njemu v čast storimo. c) Ker vidimo in spoznamo, da smo Boga največ s tem razžalili in naši duši škodovali, da smo darove božje slabo obračali, hočemo danes skleniti, vsaki dar božji le prav, zmerno in hvaležno uživati, kakor nas uči apostelj Pavel: *Naj jeste ali pijete ali kaj drugega delate, storite vse Bogu na čast.* Bodimo zmerni v jedi in pijači, v veselji in v žalosti, sreči in nesreči; varujmo se tistih krajev, ljudi in priložnost, ki so nevarni naši duši, našemu zveličanju. d) Ker smo bili dozdej v dušnih rečeh premlačni, sklenimo danes, da nočemo zamujati svetih opravil: ob nedeljah in praznikih sv. božje službe in božje besede, sv. zakramentov, da nočemo nasprotovati in se zoperstavljati milosti božji in božjemu klicu. — Preljubi! za vas jaz ne morem nič obljubiti, zato naj vsak sam in zase vse to obljubi. Na eno reč vas moram danes še prav posebno opomniti, na to namreč, da morate svoje dobre sklepe večkrat ponavljati; če mogoče vsak dan ali pa še na dan večkrat. Mnogo sklepov se zato ne spolni, ker se pozabijo. Ko se sklep stori, je srce vse goreče, ko se pozabi, precej ves ogenj ugasne. — Ti pa, o Jezus, blago-

voljno sprejmi naše svete obljube, potrdi naše sklepe ter daj nam moč, da jih zvršimo!

4. Ali ti, o Bog! veš, kaj so naši sklepi brez tvojega blagoslova in tvoje pripomoči. Kakor kapljica smo na veji, katero vetrič otrese, kakor slaba bilka, katero vsaka sapica maje. Zato se zopet k tebi zatečemo s ponižno, zaupljivo pobožno prošnjo. Tebe pridemo prosit za to novo leto in kaj te bomo prosili? — a) Prosimo te o Bog, ohrani nam življenje še to leto, ali dokler se tebi dopada in je našim dušam v zveličanje. Ohrani življenje starišem, naj bi svoje otroke mogli krščansko izrediti; ohrani ga pravičnim, da bodo še več dobrega storili, ohrani ga grešnikom, naj bi se spokorili in poboljšali. b) Prosimo te, daj nam zdravje, obvaruj nas kuge in nevarnih bolezni, ako je našim dušam v zveličanje. Pa tudi bolezni in drugih težav se ne branimo, ako nas hočeš ž njimi poboljšati. c) Prosimo te ponižno za vse, kar potrebujejo naše duše in naša trupla: daj nam posebno gorečo ljubezen do tebe in tvojih zapovedi, do sv. zakramentov in sv. cerkve. Daj pridnim rokam dela in zaslužka, lenuhom in ki delati nočejo, dodeli pridnosti . . . d) Posebno pa te, o Jezus! prosimo, razsvetli našo mladino, da bi se vedela greha varovati, daj modrosti možem in ženam, da bi le po tvojih pravičnih potih hodili, nagni srca otročičev, da bi stariše in učnike hotli poslušati in se učiti. Prosimo te vsi, naj bi mogli to leto ves čas v milosti božji živeti!

To so občutki, ki naj jih vsak kristijan danes obudi: hvaležnost, kesanje, trden sklep, ponižna prošnja. Vse te občutke pa hočemo v goreči molitvi pred Bogom izreči, zato poklekimo in molimo: O Bog, Oče nebeški! iz celega srca se ti zahvalimo, da si nas od našega rojstva do današnjega dneva tako milostno ohranil in obvaroval; zraven te pa ponižno prosimo po tvojem ljubem Sinu in po njegovi rešnji krvi, katero je pri obrezovanji prvokrat prelil, odpusti nam vse grehe, katere smo v pretečenem letu doprinesli. Obvaruj nas to leto in vselej pred vsako pregreho, pred vsako nesrečo na duši in na telesu! — Oživi našo vero, potrdi naše upanje, užgi našo ljubezen! Dodeli, da mi od sedanje ure noter do smrti vse občutke, misli, djanje ravnamo po tvoji volji. O Jezus v tvojem svetem Imenu začnemo to novo leto! Amen.

Lamb. Ferčnik.

Nedelja po novem letu.

I. Lastnosti božje. — VI. Božja vsegavednost.

Vstani, vzemi Dete in njegovo Mater,
in pojdi na izraelsko zemljo, zakaj po-
mrli so, kateri so Detetu po življenji
stregli. Mat. 2, 20.

Grozoviti trinog Herod je bil sklenil Jezusa umoriti. Zato je tako skrbno naročal sv. trem Kraljem, naj mu pridejo nazaj povedat, če ga najdejo. A ko so se trije Modri vsled angeljevega povelja po drugi poti domú vrnili, se je razsrdil in dal nečloveško povelje, pomoriti vse fantiče Betlehemske, ki še niso bili čez dve leti stari, meneč da bo tako novorojeni kralj judovski, čegar rojstvo ga je s strahom napolnilo, gotovo prišel ob življenje. — Toda Bog, kateremu nobena reč ni neznana, je vedel, kaj je že prvikrat nameraval, ko je z Modrimi hinavsko govoril, ter zato angelja poslal, vedel pa tudi, kaj namerava zdaj, ko je ukazal strašno moritev in spet mu prestreže zvijačne naklepe.

Po svojem angelju je namreč zapovedal sv. Jožefu, naj božje Dete reši z begom v Egiptovsko deželo, in o pravem času je zopet poslal svojega angelja, ki je Jožefa zdramil rekoč: *Vstani...* (supra). Pod varstvom Najvišega se je vrnila sv. družina v svojo domačijo ter prebivala v Nazaretu, kakor današnji evangelij pripoveduje.

Glejte kristijani! Če bi se bil kralj Herod pri svojih naklepih spominjal vsegavednega Boga, če bi ne bil pozabil na tisto vsevidno oko, ki je tudi v stanu vse človeške nakane uničiti, bi se gotovo ne bil spustil v tako grozovit detomor in z nedolžno krvjo omadeževan bi se ne bil ločil s sveta; marveč bi bil onim trem Modrim in Kraljem enako prišel ponižno molit in obdarovat novorojenega Mesija.

Tako bi tudi mnogo grehov izostalo in mnogo dobrega bi se storilo, ako bi ljudje v svoji lahkomišljenosti tako radi ne pozabili na božjo vsegavednost. Zato pa se hočemo danes

- a) o božji vsegavednosti prepričati,
- b) ter si iz nje posneti koristnih naukov.

I. Bog je vsegaveden, se pravi: on vé vse popolnoma in od vekomaj že; on vé preteklo, sedanje in prihodnje,

vé tudi naše najskrivnejše misli, toraj mu nič ne moremo prikriti.

1. Da mora biti Bog vsegaveden, spoznamo iz tega, ker je neskončno popolnoma bitje. Kot najvišji duh ima tudi največje spoznanje, kajti duh teži po vednosti in se toliko bolj zadovoljnega in srečnega vé, kolikor večje je njegovo spoznanje (ako druge dušne lastnosti tega ne poderejo). V 9 korih služijo angelji večnemu Bogu v nebesih in kolikor bližje so njegovemu tronu, toliko globokejši je njih pogled v skrivnosti njegovega kraljestva, Bog pa je najpopolnši duh, ki vse druge neskončno presega. Toraj mora biti tudi vseveden. Ako bi njegovemu spoznanju le najmanjša stvarica bila skrita, bi ne bil on neskončno popolno in blaženo bitje, kateremu nič manjkati ne smé. Zato vpraša psalmist (93, 9. 10.): *Mari on, ki je uho usadil, ne sliši? ali on, ki je oko naredil, ne vidi? Mari on, ki narode pokori, ne bo kaznoval? on, ki uči človeka vednost?*

Bog mora biti vsegaveden, ker je stvarnik nebes in zemlje. Po svoji vsemogočnosti je vse vstvaril. Le zato, ker on kaj spozná in o njem vé, to (sploh tudi) obstoji; kajti stvarstvo ni nič drugega, kakor misel (ideja) božja, katero je po svoji volji izvan sebe oživo-tvoril. Zato mora on vse, kar žije in sploh biti more, tudi spoznati. Česar Bog ne pozna, o čemur nič ne vé, to tudi ne obstoji. Kar koli je vstvaril, vse to tudi natanko pozná, ker se mora z njegovo mislijo strinjati. Saj še umetnik, ki je po svojem uzoru kaj napravil, svoje delo dobro pozná. In Gospod Bog, ki je po svoji volji vse vstvaril in po misli svojega duha upodobil, bi ne bil vsegaveden?

Vsegaveden mora biti, ker je povsodpričujoč. Ker je s svojim bistvom in mogočnostjo povsod, ker ga ni prostora, da bi tam ne bil, ker mi vsi v njem živimo, se gibljemo in smo; mora pač on vseveden biti, vse poznati, kar se kje godi. Njegova vsegavednost je nekako njegova duhovna vsegapričujočnost; kakor zamore celó človek s svojim duhom biti hitro na različnih krajih pričujoč. Zato vsklikne psalmist (138, 7—10.): *Kam pojdem pred tvojim duhom? . . .*

Brez vsevednosti si Boga ne moremo misliti, ker je vladar vsega sveta. Zato so celó pagani svojim bogovom vsevednost pripisovali. Kako bi si Kralja nebes in zemlje brez te popolnosti misliti mogli, njega, ki vodi vse naše osode? Kako bi urejeval vse stvari, ako bi ne poznal preteklosti, sedanjosti in prihodnosti? Ker mora on vse prav vladati, mora tudi vse natanko poznati.

Ker pa ni samo vladar sveta, ampak tudi njegov sodnik, mora tembolj biti vsegaveden. Kako bi mogel on vsa svoja bitja, ki jih

je vstvaril, pravično soditi, ako bi vseh dogodkov, vseh vzrokov, okoliščin in nasledkov ne poznal, in vsakemu po njegovih delih poplačati, ako bi ne bil vsegaveden? Zato piše sv. apostelj (Hbr. 4, 13.): *No-bena stvar ni nevidna pred njim, ampak vse je golo in odgrneno pred očmi njega, kateremu nam bo treba dati odgovor.*

2. Kaj vse pa obsega božje spoznanje?

a) Vsegavednost božja obsega pred vsem njegovo lastno bistvo. Bog ima najpopolnejše spoznanje samega sebe. Njegovo oko je od vekomaj v globočino svojega bistva obrneno in se spozna kot trojedinega Boga Očeta, Sina in sv. Duha, ki so le eno božje bistvo. Njegova vsevednost je toraj večno samospoznanje. Tako pravi Zveličar sam: *Jaz poznam svoje, in moji poznajo mene; kakor pozná mene Oče, in jaz poznam Očeta.* (Jan. 10, 14. 15.) *Nihče ne pozná Sinú, kakor le Oče; tudi Očeta nihče ne pozná, kakor le Sin, in komur hoče Sin razodeti.* (Mat. 11, 27.) In sv. apostelj (I. Kor. 2, 10.) piše: *Duh vse preišče, tudi globokosti božje. Zakaj kdo med ljudmi vé, kaj je v človeku, kakor duh človekov, ki je v njem? Tako tudi, kar je božjega, nihče ni spoznal, kakor Duh božji.* Kakor se duh človekov svojih misel in sklepov zaveda in svoje bitje najprej spoznava, tako je bistvo Božje pred njegovimi očmi najprej odprto.

b) Božja vsevednost obsega vesoljno stvarstvo. Bog pozná vse stvari. On vé, koliko angeljev je v nebesih in katere popolnosti imajo. On vé, koliko zvezd sveti na obnebjí, po katerih potih tekajo in iz česa obstojé. On vé in pozná vsak prah in pesek in vsako vodenno kapljo, vsa jezera in morja, in vsako stvarico v njih globočini; pozná vsa polja, vse travnike, vse hribe in doline, vse cvetlice, vsa zelišča, vsa peresa na drevji. Pozná vse živali v podnebjí, v vodi, na zemlji, vé, kako se pregibljejo, česa potrebujejo, so li zdrave ali bolne . . . Zato pravi pobožni Job (28, 24.): *Bog vidi na pokrajine sveta, in ogleduje vse, kar je pod nebom.* — Bog vé za vse ljudi na zemlji, vé njih imena in zna njih jezike, vse véde in znajdbe in umetnosti so pred njim odprte. Bog vé za vsa človeška dela in za njih najskrivnejše misli in želje. Zato spričuje modri Sirah (17, 14.) rekoč: *Vsa dela ljudi so pred Bogom kakor na solncu, in njegove oči so neprenehoma obrnene na njih pota.* In sveti psalmist (138, 1—6.) slavi to vsegavednost rekoč: *Gospod, preiskuješ me in me poznaš; ti poznaš mojo sejo in moje vstajenje. Ti pregleduješ moje misli od daleč; mojo stezo in mojo vrv si preiskal; in vsa moja pota si previdel . . . Glej Gospod, ti veš vse, novo in staro; ti si*

me upodobil in si položil na-me svojo roko. Čudovitna je za-me tvoja vednost; previsoka je; ne morem do nje.

Gospod natanko vé, česa njegove stvari potrebujejo, kakor sv. Matevž (6, 8.) spričuje rekoč: *Vaš Oče vé, česa potrebujete, preden ga prosite.* — Karkoli je bilo od začetka skozi vsa stoletja, to je pred njim razgrneno, kakor bi se ravno sedaj vršilo. Zato vsklikne modri Sirah (42, 18—20.) ves prešinen te resnice: *Bog pregleduje brezno in srce ljudi, in pozna njih zvijačo. Zakaj Gospod vé vse, kar se le more vedeti in pregleduje znamenje časov; on oznanjuje preteklo in prihodnje, in razodeva sled skrivnih reči. Nobena misel mu ni neznana in nobeno govorjenje se mu ne skrije.*

c) S temi besedami sem pa tudi naznanil, da Bog vé vse prihodnje reči, tudi vse mogoče, ki so od proste volje človekove odvisne. Vsa prihodnjost je razgrnena pred njegovimi očmi; on vé, kaj bo čez stoletja, kakor bi se bilo že zgodilo, ali se še le zdaj godi; vé za vse ljudi, ki bodo še živeli, koliko dobrega ali hudega bodo storili, in koliko se jih bo zveličalo ali pogubilo. Dolgo poprej je Bog Abrahamu povedal, kaj se bo godilo z njim in njegovim zarodom. Vedel in napovedal je, da bo srce Faraonovo otrpnilo ter da bo še le po hudih šibah spustil Izraelce. Oznanil je tem, da bodo odpeljani v sužnost, a zopet iz nje izpuščeni. Zamolčimo lahko brez števila dogodeb, ki jih je Bog od posameznih, kakor tudi od celih narodov naprej pripovedoval, zadosti je, ako opomnimo, kako je Bog, posluževaje se svojih prerokov, natanko napovedal prihod, življenje, trpljenje, smrt, vstajenje, vnebohod našega Zveličarja . . . Kdo more vse to tako določno naznaniti, kakor le on, kateremu so vsi časi odgrnena pričujočnost?

Če pa Bog vse mogoče reči naprej vidi, kako se to vjema s človeško prostostjo? Prav dobro. Človeška prostost ni nič omejena; če Bog naprej vé, zato še on ni vzrok, zakaj da človek tako dela in ne drugače. Peter je Kristusa zatajil ne zato, ker mu je to on napovedal, temuč ker ga je zatajil, mu je Kristus to naprej povedal. Ker mi kaj delamo, zato Bog od vekomaj že to vé in dopušča. Gledé na to piše Teodoret: *Če kdo vidi besnega konja z jezdecem proti breznu dirjati, lahko naprej pové, da bo vanj padel; ali ker to naprej vidi, vendar ni vzrok, da konj pade v brezno, tako malo, kakor zrkalo, ki stvari, katere se pred njim prikažejo, odsvita, ni njih vzrok.*

3. Še bolj moramo občudovati vsevednost Božjo, če pomislimo, kakšno je njegovo spoznanje.

Bog pozna vse na najpopolniji način. Vednost človekova je zelo pomanjkljiva, zmir se moramo učiti in vendar vsega potrebnega ne znamo. A Bog vé vse natanko. Da bi kaj vedel, ni mu treba premišljevali ali koga vprašati; on vé vse ravno tako, kakor je, na prvi pogled ali hip, še preden se zgodi. On se ne more zmotiti; nobeden ga ne more zapeljati.

Z enim samim spoznanjem spregleda on v enem trenutku vse v nebesih in na zemlji — vse bitje in žitje z vsemi skrivnostmi. Zato v sv. spoštljivosti govori modri Sirah (23, 28. 29.): *Gospodove oči so veliko svetlejšje, kakor solnce, da ogledujejo vsa človeška pota, in globočino brezna, in da gledajo ljudem v srca v najskrivniše kote.* In psalmist (138, 12.) vzdihne: *Tema ni pred teboj temna, in noč je svetla, kakor dan; tema je njemu, kakor luč.*

Bog pozna vse že od vekomaj. Pri ljudeh mine dolgo časa, preden pridejo k spoznanju. Le polagoma in s trudom si vednosti pridobimo, pa jih zopet pozabimo. Ali vednost božja ostane zmir ravno tista; kar Bog vé in spozná, to vé in spozná od vekomaj do vekomaj; on se nič ne nauči in nič ne pozabi. Kar zdaj vé, je vedel pred vstvarjenjem in kar vé ob sodnjem dnevu, je že od vekomaj jasno v njegovem duhu.

In tega svojega spoznanja ne dobiva od zunaj, ampak ga nosi v sebi že od vekomaj. Kar mi vemo, tega se učimo, in od zunaj pride v naš duh. Iz premišljevanja zunanjih stvari spopolnujemo svoje spoznanje. A Bogu tega ni treba; on vse vidi, kar spozná v svojem lastnem bistvu. On ne potrebuje stvari, da bi jih spoznal, kakor solnce ne potrebuje druge luči, da sveti. Kakor v zrkalu gleda vsevedni v svojem neskončnem duhu vse, kar je mogoče spoznati, že od vekomaj.

Pač velja beseda aposteljna (Jan. 3, 20.), ki pravi: *Bog je večji kot naše srce, on vse vé.*

II. Pa ni dovolj samo vedeti in verovati, da je Bog vsegaveden, marveč potrebno je, po tej lastnosti božji tudi svoje življenje vravnati. — Misel na božjo vsegavednost je zelo zveličalna za kristijane.

a) Ker je Bog vsegaveden in pred vsem spozná svoje bistvo, najbolj moramo si tudi mi prizadevati vedno rasti v spoznanji samega sebe, rasti v spoznanji resnice, ker po zatrjilu aposteljnem (I. Tim. 2, 4.) *Bog hoče, da bi vsi ljudje... prišli k spoznanju resnice.* Kolikor bolj spoznamo sebe in svoj vzvišeni poklic, toliko bolj bomo rasli tudi v spoznanji božjem in v ljubezni do Boga.

To pa je večno življenje, zagotavlja sv. Janez (17, 3.), da spoznajo tebe, edinopravega Boga, in katerega si poslal, Jezusa Kristusa.

b) Misel na božjo vsegavednost pokrepča v skušnjavah, da jih premagamo. Kdo bi se drznil pred njegovim očesom hudo dejanje storiti; kdo pred njegovim pogledom grešne besede govoriti; kdo nespodobne misli in želje gojiti, ko njegove oči v najskrivnejše kote proderó? Pred njim ni slepilo ali prevara mogoča. *Povsod te vidi božje oko. Če greš venkaj, te vidi; če nazaj prideš, te vidi; če luč gori, te Bog vidi, in če si jo ugasnil, te zopet vidi. Boj se toraj njega, ki vse vidi; ali si pa poišči kak kraj, kjer te Bog ne bo videl, in ondi počni, kar se ti poljubi.* S temi lepimi besedami razlaga sv. Avguštin resnico, da nas misel na božjo vsegavednost mora od greha odvrčevati. Človek veliko lažje pade v greh, če ga nihče ne vidi, če na skrivnem kaj izvrši, ker se mu ni bati ni očitne sramote ni kazni. Le živ spomin na vsevidno oko ga drži nazaj. Ta misel je dala sramožljivi Suzani moč, da je premagala skušnjava nesramnih starcev, ta misel je pokrepčala egiptovskega Jožefa, da je srečno ubežal nesramni Putifarki. Zato že modri Sirah svari grešnika, ko pravi: *Kdo me vidi? Tema me obdaja, in stene me zakrivajo, in nihče za menoj ne pogleduje, koga bi se bal? Najvišji se mojih pregreh ne bo spominjal. Pa ne premisli, da njegovo oko vse vidi...* (Sir. 23, 27. 28.)

Kolikorkrat si torej skušan v greh, kolikorkrat se huda misel v tebi vzbuja ali nespodobna želja sree vznemirja, o misli na vsevednega Boga, šepetaj si zlate besede: „Bog vse vidi in vse vé — greh se delati ne smé!“ — in obvarovan boš krivice, goljufije, hinavščine, nečistosti, zapeljevanja, tatvine — in neštevilnih pregreh.

c) Misel na božjo vsevednost nas priganja tudi skrivaj dobro delati in v čednosti zvesto napredovati. Spolnuj zvesto svoje dolžnosti, akoravno te nihče ne vidi in te nobeden ne hvali. Na skrivnem naj puhté tvoje molitve, na skrivnem pošiljaj svoje zdihljaje proti nebesom, na skrivnem rad ubogim podeli; če je to tudi skrito očem ljudi, eden vé za vse in Jezus te zagotavlja: *Kadar miloščino deliš; naj tvoja levica ne vé, kaj dela desnica, da bo tvoja miloščina na skrivnem; in tvoj Oče, kateri na skrivnem vidi, ti bo povrnil.* (Mat. 6, 4.) — Tobija je bil že od mladih nog bogaboječ. Ko je bil z drugimi Izraelci v sužnosti, se nikakor ni dal v malikovanje zapeljati ali v kako pregreho, ne po prigovarjanju, ne po slabih zgledih. Kar si je pridobil, je delil z ubožnimi sobrati, jih je tolažil ter jim pomagal, kolikor je le mogel. V sredi hudobnih ljudi je Tobija

vendar dober ostal. To je prišlo od tod, ker je Tobija imel vedno Boga pred očmi. Zato je tudi svojemu sinu dal nauk: *Vse svoje žive dni imej Boga v svojem srcu, in varuj se kdaj privoliti v kak greh in v nemar puščati zapovedi Gospoda našega Boga.* (4., 6.) Najboljše pravilo pač sv. Alfonz Ligvorij daje rekoč: *Živi tako, kakor bi razun Boga in tebe nobenega drugega ne bilo na svetu.* Kdor se bo vedno na oko svojega Boga oziral, bo gotovo napredoval na potu čednosti.

d) Misel na božjo vsegavednost je zelo tolažljiva v vseh britkostih in zadevah človeškega življenja. Kaj bi nas plašilo, če se spominjamo vsegavednega očesa božjega? Ni trpljenja, ni britkosti, ni obrekovanja, ni krive tožbe, ni sodbe sveta nas ne morejo podreti. Saj je eno oko, ki naša dela pozna, ki bo našo nedolžnost ob svojem času odkrilo in vse tako uravnalo, da se bo prav izteklo za nas. S to mislijo se je tolažil pobožni Job v svojem trpljenju, ni zgubil zaupanja, in ni se ogoljufal. S to mislijo tolažila se je sv. Elizabeta, ko so jo krivično dolžili, da je preveč ubogajme dajala ter tako zapravila deželno premoženje. Na to krivo tožbo jej vzamejo premoženje ter jo spodé iz dežele. Kot beračica je morala okrog živeža prositi za-se in tri otroke. Vse jo je zapustilo, a ena tolažilna misel jej je ostala: „Božje oko, katero čuje nad slehernim, vé, da sem nedolžna. Bog bo mojo nedolžnost že razodel o pravem času“. In res se je to zgodilo, povrnilo jej je bilo premoženje, katero je obračala še bolj v dobra dela, dok je v Gospodu zaspala.

Tako nam to veliko koristi, ako imamo zmir pred očmi božjo vsegavednost. Ta misel nam bo bramba zoper greh v vseh skušnjavah; bo mogočna spodbuda k dobremu; bo sladka tolažba v trpljenju in britkostih, s katerimi nas Najvišji obiskuje. In kakor sv. pismo (Sir. 14, 22.) obeta blagor tistemu človeku, kateri se vedno spominja božjega vsevidnega očesa — zgodilo se bo tako tudi nad nami. Tega priča nam je preganjana sv. družina, kateri se je slednjič vse na dobro obrnilo, da se je iz ptuje dežele povrnila v domačijo, ko so njeni sovražniki poginili. Če se zmir vodstvu božjemu prepustimo, se bo tudi nam kedaj razlegal klic: „Vstani, vzemi svojo dušo in pojdi na izraelsko zemljo, kajti vsi nasprotniki, ki so duši po življenji stregli, so pomrli, so premagani; prejmi zdaj plačilo v nebeški domovini!“ Amen.

Ant. Žlogar.

2. Krščanska mati v nebesih.

Mat. 2, 20.

Vvod. Dvakrat je v današnjem evangeliji zapisano ime mati: *Vstani, vzemi Dete in njegovo Mater . . . In je vstal in vzel Dete in njegovo Mater . . .* To nam je migljej, naj tudi Marije ne pozabimo, ko se nam smili božje Dete v pregnanstvu. Koliko je Marija prestala skrbi in strahú od tiste noči, ko je prinesel angelj povelje, naj bežijo, pa do te srečne noči, ki je prinesla iz nebes veselo sporočilo, da smejo spet nazaj . . . Koliko morajo tudi še zdaj prestajati krščanske matere, ki se ubijajo s svojimi otroci po zemeljski puščavi! Ta trud z otroci jim je že napovedan v raji. Pa naj jih tolaži zgodba današnjega sv. evangelija; po žalosti pride veselje! Tudi njim bo ob smrtni uri angelj veselo naznanil, da minul je ves trud . . . Premislimo veselje krščanske matere v večnosti. Četudi je moj govor posebej materam namenjen, zadeva tudi vse druge.

Izpeljava: I. Mati v nebesih nima nobenega trpljenja več. Raz. 21, 4; 7, 17.

1. Nehalo je za zmir telesno trpljenje: *a)* v gospodinjstvu, domačih delih in opravilih . . . *b)* v odgoji in oskrbljevanji malih otrok (koliko skrbi v prvih letih, koliko pozneje, koliko prečutih noči . . .)

2. Nehalo je vse notranje trpljenje: *a)* hude skrbi zastran živeža, obleke, prihodnosti otrok . . . *b)* žalost in srčna bolest zaradi α) spridenih otrok, β) trdosrčnega (zlobnega) moža . . . *c)* bitko ločenje; *d)* skriti križi, ki si jih nikomur ni upala potožiti . . .

II. Mati v nebesih ima veliko veselje. I. Kor. 2, 9.

1. Splošno veselje izvoljenih: *a)* gleda lepoto božjo, veličastvo Kristusovo, Marijo . . . *b)* vživa ljubezen božjo . . . *c)* vse to večno brez spremena.

2. Posebno veselje: *a)* v plačilo za rešenje dražih duš; *b)* zahvala angeljev, katerih število so njeni otročiči pomnožili; *c)* veselo snidenje α) z možem, za čigar zveličanje je skrbela z obilno molitvijo, z lepim izgledom itd., β) z ljubimi otroci, ki jih je z lepo odgojo pekla obvarovala; *d)* hvaležnost otrok za ostro odgojo: večno bodo hvaležni za α) resna opominjevanja, ostre kazni . . . β) odločno prepoved razuzdanih veselje, grešnega znanja itd. „Srečne oči; blazena roka . . .“ bodo klicali; „zdaj spoznam . . .“

Konec. V vaših rokah, krščanske matere, je zdaj, ali boste kedaj vse to dosegle, ali ne, kar sem vam naštel. Sklep: vse pretrpeti, vse poskusiti, vse si prizadjeti . . .

Razglašenje Gospodovo ali sv. trije Kralji.

I. Trojni dar, ki ga pred Sodnika poneseemo.

In so odprli svoje zaklade, in mu darovali zlata, kadila in mire.

Mat. 2, 11.

Mi vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da prejme sleherni, kakor je storil, ali dobro ali hudo (II. Kor. 5, 10.), pravi sv. Pavel. — Obojne te, ki bodo za svoja dobra in te, ki bodo za svoja huda dela prišli plačilo prejemat, nam današnji sv. evangelij, kakor v podobi odkazuje. Rečeno je: *Herod kralj pa to slišati, da zvezda Mesijev prihod oznanuje, se je prestrašil in ves Jeruzalem z njim.* To naznanuje strah in grozo, s katero bodo hudobni poparjeni, ko bodo zaslišali obsodbo iz ust pravičnega Sodnika, za svoja huda dela. Pa s tem strahovitim popisovanjem nočem današnji veseli praznik vaših src žaliti. Obrnem se raje k veselemu sporočilu, katero velja pravičnim, kajti rečeno je tudi: *Kadar so pa (Modri) zvezdo ugledali, so se silno obveselili.* Oh kako veselje so pa še le njih srea občutila, ko so stopili v hišo, in tam ugledajo Dete božje, in njegovo prečastito deviško Mater! Kako veselje, ko imajo čast njega z angelji nebeškimi moliti! Kako veselje, ko imajo priložnost njemu svoje trojno darilo zlata, kadila in mire izročiti!

Preljubi! tudi nas vse to pričakuje, da nam bo precej po smrti pred Jezusa pristopiti in iz njegovih ust za neskončno večnost veljavno sodbo sprejeti. Oh, da bi takrat ne pristopili s praznimi rokami pred njegovo obličje, temuč da bi mu prinesli to trojno darilo zlata, kadila in mire: premislimo danes neizmerno veselje pravičnih, ki ga bodo takrat občutili, kadar se bodo, sv. trem Kraljem enako, s temi darili prevideni pred Jezusa svojega Sodnika približali. To naj nas spodbuja, da bomo skrbnejši za pridobitev teh trojnih daril v sedanjem življenju.

1. V svoje veliko veselje so Modri iz Jutrovega zunaj Jeruzalema zopet zvezdo ugledali, katera jih je iz njih domačije do sem

tako zvesto vodila. Oni si zdaj za gotovo obétajo, da jih bo varno pripeljala do njega, po katerem so njih srca hrepenela; in da bodo zamogli predenj svoja darila položiti, ki so mu jih namenili in iz domačije prinesli.

Preljubi! kadar se nam bo zadnja ura približala, bomo tudi mi svojega angelja varuha kakor neko zvezdo nebeško nad seboj ugledali. Ta bo nam pot do našega preljubega Jezusa kazal, in našo dušo pred njegovo večno hišo spremil. O kako neizrekljivo veselje bomo takrat občutili, če bomo prinesli s svetim hrepenenjem po njem s seboj zaklade zlata, kadila in mire, to je svete ljubezni, molitve in pokore, po besedi, ki je izrečena: *Ne prikaži se prazen pred moje obličje*. (II. Moz. 23, 15.)

2. Zvezda, ki je Modre iz Jutrovega spremljevala, in se jim pred Jeruzalemom najprej skrila, potlej pa spet prikazala, jih vodi v Betlehem, ter obstoji nad hišo, kjer je bilo Dete. Katero però je v stanu popisati, ali kateri jezik izreči, kar so takrat njih srca občutila ko so njih srečne oči ugledale obličje dolgo zaželenega Deteta, iz katerega se je nekako veličastvo božje žarilo? Ko so ugledali preblazeno deviško Mater, iz katere se je najčistejša, najsvetejša, najljubeznjivša duša razodevala? Neka nevidna, duhovna moč jim pred Kraljem zvezdovja upogne kolena, in jih uči njega moliti, pred čegar imenom se pripogujejo kolena vseh v nebesih, na zemlji in pod zemljo.

Oh! kaj pa bode še le čutila duša pravičnega, kadar ga njegova zvezda, kadar ga njegov angelj varuh do hiše nebeške spremi? Katero però bi bilo še le vstanu popisati, ali kateri jezik izgovoriti te občutljive presrečne duše, katera tamkaj prvikrat ugleda pri nadnatorni luči ravno to božje Dete v najvikšem nebeškem veličastvu sedeti na desnici božji in pri njem njegovo deviško Mater s kraljevo častjo ogrneno. Duša od tega nad vse zdanje pozemeljske zapopadke vzvišenega pogleda vsa ginena — ako smem tako izreči — pade na svoje obličje, njemu dati zahvalo, kateri jo je, kakor David pravi: *iz praha potegnil, iz blata vzdignil, in jo zraven poglavarjev svojega ljudstva posadil*; vsa ginena jame z angelji trikratno sveto, z izvoljenimi blagorno alelujo prepevati.

3. Polni svetega veselja zdaj Modri odpró svoje zaklade in Jezusu darujejo zlata, da počastijo njega, ki je imenovan *Kralj kraljev in Gospod gospodovalcev*; mu darujejo kadila, ker v njem božjo natoro molijo; mu darujejo mire, ker nad njim človeško, trpljenju podvrženo natoro spoznajo. Ta darila so jim bila v življenju z obilno milostjo, ta darila so jim bila v večnosti z obilnim zveličanjem povrnena.

Ta darila pa pomenijo še druge zaklade, ki se bodo duši pravičnega ob dohodu v hišo večnosti odklenili.

a) Žareče zlato pomeni vsa njih dobra dela, ki so jih iz ognjene ljubezni doprinesli. Nobeno izmed njih ne bo pozabljeno, ali zgubljeno. — Iz hranilnice božje vsegavednosti bodo pred vso nebeško družino na dan postavljena vsa njihova iz ljubezni do Boga, z dobrim namenom sklenena, s Kristusovim zasluženjem posvečena dela, vse za božjo čast sprejete težave, vse z udanostjo v voljo božjo prestane bolečine in britkosti. Na dan bodo postavljena vsa duhovna in telesna dela usmiljenja, katera je duša pravičnega v življenju v imenu Jezusovem bližnjemu storila, in noben požirek vode ne bo zgrešen. Vse to zlato bo pravični z neizrekljivim veseljem k nogam veličastva Sina božjega položil rekoč: *Gospod! pet talentov si mi izročil, glej! pet drugih sem pridobil.* (Mat. 25, 20.) Oh kako blagorna bo beseda, s katero ga bo na to darilo mili Zveličar ogovoril: *Prav, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega Gospoda.*

Bere se o sv. Lorencu diakonu in mučencu, ki je sebi zročene cerkvene zaklade ubogim razdelil, ko je bil vprašan od cesarja Decija, kje jih skrite ima, da je zbral vse ubožce, kar jih je našel in jih peljal pred cesarja, rekoč: „Glej, to so zakladi naše cerkve“. Tako bo pravični pred Jezusa nekako postavil vse, katerim je kdaj usmiljenje skazal, rekoč: „Glej Gospod! to so moji zakladi zlata, katere tebi v dar prinesem“. Oh s kakim dopadanjem ga bo Gospod pogledal!

b) Tamkaj, v hiši večnosti, se bodo pravičnemu na dalje odprli zakladi kadila, to je njegova bogoslužna opravila, katera so angelji božji iz njegovega življenja tje nanašali. — Najdel bo tam vse svoje pobožne molitve in svete zdihljeje, najdel bo tam vse v božjo čast izgovorjene besede; najdel vso zaslišano in spoštovano besedo božjo, najdel vse daritve sv. maš, katerih se je udeležil; najdel vse svete zakramente, ki jih je vredno prejemal. Pa kdo zamore vsa mnogovrstna pobožna opravila izgovoriti, ki jih ljubezen pravičnega opravlja? Vse to bo pravični tamkaj najdel in se tega po Davidovih besedah razveselil, *kakor človek, kateri velik zaklad najde.* — Vse to kadilo bo pravični iz svoje zakladnice vzel in ga bo daroval pred Jagnjetom, kakor je rečeno v skrivnostnem razodenju: *Vsi so imeli zlate kupe polne kadila, kar so molitve svetnikov.* (Raz. 5, 8.)

Kaj pa se na to darilo zgodi? V podobi nam je to dokazano nad Jožefom Egipčanskim in njegovimi brati. Bratje prinesejo Jožefu

darila. On ves ginen od ljubezni do njih se jim razodene: „Jaz sem Jožef vaš brat!“ Odloči jim najrodovitniši kraj Egipčanske dežele v stanovanje. Po enakem sprejemlje on, ki je bil po Jožefu pomenjen, svoje zveste služabnike, kadar mu prinesejo darilo kadila pred njegov sedež; razodene se jim v svojem veličastvu, odloči jim v nebeški deželi od veselja rodovitne kraje.

c) Tamkej se bodo pravičnim odprli zakladi mire, ki so jih v življenju nabirali. — Pač so mnogotere priložnosti, o katerih imajo oni, ki hočejo zvesto Bogu služiti, si zadosti mire, to je žalosti, zatajejanja, bolečin in trpljenja nabirati. — Med njimi so nekateri, ki z Jeremijem prerokom obžalujejo popako izvoljenega, posvečenega ljudstva Božjega, odsvečevanje praznikov, razvalino svetišča. Med njimi so nekateri, ki z Davidom obžalujejo svoje lastne zmote in grehe. Med njimi so nekateri, ki z Jožefom jokajo preganjani od bližnjih in zaničevani zavolj pobožnosti in krščanske pravičnosti. Med njimi so nekateri, ki žalujejo z Jobom pod težo svojih bolečin in svojega trpljenja. — K temu se pridružijo pogostne vojske, ki jih obudujejo udje telesa zoper postavu duha. — Na vse zadnje pa je človeku prihranjena najgorenkejša mira, to je smrt, zastran katere se z besedo kralja Agaga smé vprašati: *Ali mari tako loči grenka smrt?* Toda pravični vse te in take priložnosti sprejme z udanostjo v voljo božjo, da jih združen s Kristusovim zaslužanjem Bogu v prijetno darilo pri-
naša. Lejte, tako se pridobljuje žlahtna mira!

Kadar tedaj umrje in pristopi pred sedež Najvikšega in Jagnjeta, odpre zakladnico svojega življenja in mu prinese že z nebeškim veseljem to darilo mire v dar, kakor Noe, kadar je iz barke zopet na suho zemljo stopil. In kakor je oče zgubljenega sina z ljubeznijo sprejel, sprejme njega Jezus, ga ogrne z novo obleko večnega veličastva, mu podá prstan večne ljubezni, ga posadi k omizju večnega veselja. Nato se zasliši po nebeškem Jeruzalemu veselo petje od vse ondotne zveličane družine: *Glej! prebivališče Boga z ljudmi . . . In Bog bo obrisal vse solze od njih oči in smrti ne bo več; tudi ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker poprejšnje je minulo. In kateri sedi na sedežu, reče: Glej novo storim vse!*

Preljubi! nihče se ne more ubraniti, ubraniti se tudi mi ne moremo: pristopiti bomo morali pred tega, do katerega je prečudna zvezda Modre iz Jutrovega vabila in vodila. Vzemimo si torej k sreč Gospodovo svarilo: *Ne prikaži se prazen pred moje obličje.* Če pa vprašuješ, kaj ti je seboj vzeti, da te sprejmejo v svoja večna zve-

ličana prebivališča, še enkrat tvoje oči na darila Modrih obrnem, katere so oni na nebeško navdihovanje in nam v poduk božjemu Sinu prinesli: Spravljaj si v življenju zlata ognjene ljubezni do Boga, s katero posvečuj vsa svoja dela in vse dni svojega življenja in previdi se z zlatom ljubezni do bližnjega, katera naj te napeljuje do del duhovnega in telesnega usmiljenja. Napolni nadalje posodo svojega srca z lepodišečim kadilom bogoslužnih opravil, kot so vsakdanje pobožne molitve, misli, zdihljeji, pogovori, petje, večkratne vdeležbe sv. maš in prejeme sv. zakramentov. Nabiraj si miro spokornega s premagovanjem in zatajbo združenega življenja; nabiraj si miro voljne udanosti v voljo božjo ob primerah in okoliščinah življenja; nabiraj si mire obžalovanja svojih grehov; nabiraj si miro še zadnjo uro, da Bogu vse svoje takratne težave in svoje življenje z radovoljnostjo v dar prineseš. Ne boj se potlej, kakor Herodež, kakor Jeruzalemčani Kralja večnega miru, temuč z veseljem in močnim zaupanjem pojdi za zvezdo, pojdi, kamor te tvoj angelj vodi in položi to trojno darilo pred njegov sedež. Amen.

† Sim. Vilfan.

2. Trije kralji sveta.

Kje je novorojeni kralj Judovski?

Mat. 2, 2.

Tri imenitne može vidimo danes na potu. Njih dragocena, z zlatom in srebrom pretkana obleka, plemenito vedenje, velika tropa strežajev, ki jih spremlja, vse kaže na to, da morajo biti visocega stanu. In ne motimo se. Ti trije popotniki so mogočni kralji iz daljne dežele na Jutrovem. Zapustili so svoja mesta ter šli na dolgo, težavno pot. Pa kaj mora biti vzrok njih potovanja? Kaj iščejo po svetu, tako daleč od doma? — Človek bi dejal, da kralji in cesarji imajo doma zadosti vsega, kar srce poželi. Denarjev jim ne manjka, ker si ga naredé, kolikor hočejo, vsakoršno veselje jim je na ponudbo, jedi in pijač imajo na izbiro, ljudi vse polno v svoji oblasti, ki vsako njihovo povelje na hip izvršijo. Kaj hočejo še drugega? Nebesa že skoraj tu imajo.

Toda temu ni tako. „Ni vse zlato, kar se sveti“, pravi pregovor. Najbogatejši človek na svetu, bodi kralj ali cesar, je reven siromak, ako ene reči ni iskal in našel, namreč Boga in izveličanja svoje duše. Ta je najbolj potrebna. Vse drugo brez te je zmota in slepota.

In tega so šli iskat trije jutrovi kralji. Šli so iskat novorojenega kralja Jezusa, čigar zvezda jim je doma na nebu zabliščela, ter našli so ga v štalici Betlehemski. Zdaj še le so bili kralji, ne le po imenu, ampak v resnici, zdaj ko so spoznali pravega Boga in postali učenci njegovi, ki je najvišji Gospod in Kralj nebes in zemlje. Darovali so mu tri dragocenosti: zlata, kadila in mire, pa prejeli od njega veliko več: dar sv. vere in delež v kraljestvu večne časti in slave.

O da bi tudi mi te tri kralje posnemali ter za njimi romali skrbno iskaje Jezusa, svojega Zveličarja. Pa — žalibog! — ne storimo tega, ne hodimo za tremi svetimi kralji. — Še trije drugi kralji hodijo po zemlji, ne sveti kralji, ampak posvetni kralji, ki ne iščejo Jezusa, ampak se od njega obračajo in ljudje trumoma deró za njimi, jih na vso moč časté in do tal se priklanjajo pred njimi. Naj vam za spremembo letos namesto od sv. treh kraljev od treh posvetnih kraljev pridigo naredim ter pojasnim: kdo so ti trije kralji svetá in kateri so njih podložniki?

Pravljica govori, da je v začetku bilo v peklju mnogo praznega prostora. Malokatera duša se je notri zgubila, tako, da je poglavar teme o tem prav močno tožil. Skrbelo ga je, da bi utegnili konec biti njegovega kraljestva, če se kmalu na bolje ne obrne. Da bi se pekel zopet bolje napolnil, izbere tri duhove svoje, najbolj zvite in pretkane ter jih razpošlje po svetu ljudi loviti. Prvi je bil duh poželjivosti. Temu dá satan na pot velik voz poln zapeljivih žensk, pa tudi dokaj sodov vina in žganja, da bi zlasti moške lovil na limanice. Drugi je bil duh lakomnosti. Ta je dobil seboj voz zlata in srebra, da bi bogatine na-se vabil. Tretji: duh prevzetnosti pa je vzel na pot velik voz, naložen z nečimerno obleko; rutie in trakov vsake barve je bilo na izbiri, pa tudi prstanov in uhanov ter druge take šare, kar ženskemu spolu dopada, da bi posebno ta spol slepil. Ti trije duhovi se razpršé po svetu in imeli so toliko sreče pri svojem lovu, da je bilo treba peklenska vrata razširiti; tako se je vse vprek notri gnjetlo.

Ti trije peklenščeki pa še dandanašnji tihotapijo križem svetá in svoje zločestno delo prav vspešno opravljajo. To so tisti trije kralji, ki po naših hišah hodijo in nas od Boga odvrčajo. Že sv. Janez jih imenuje: *poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja*. (I. 2, 16.) Ap. Pavel pa piše: *Ni se nam bojevati zoper meso in kri, ampak zoper prave in moči, zoper poglavarje tamnega sveta*. (Efež. 6, 12.)

Oglejmo si jih nekoliko bližje:

a) Prvi kralj je duh poželjivosti, duh mesenosti. Kraljestvo njegovo je najbolj obširno in čedalje bolj se razteza. Skoraj v

sleherni hiši, bodisi visoka palača ali revna kočica, ima on svoje podložnike. Mlado in staro mu je pokorno. Nečistost in požrešnost, niste li te dve pregrehi najbolj razširjeni po svetu? Oh, žalibog, da je temu tako! Mali otroci, ki se komaj svoje pameti zavedajo, že take nesramnosti vedó in počnó, da je človeka groza. Med odraščeno mladino koliko jih je fantov in deklet, da bi jim bil nečisti greh popolnoma neznan, da bi mogli z dobro vestjo reči: „tega madeža ga ni na meni?“ Saj ravno ta greh: v mislih, v željah, v govorjenju, v petju, v nesramnih dejanjih raznih načinov, najbolj gospoduje med njimi, saj mnogi drugega ne mislijo, nego kje in kako bi temu grehu služili. To nam spričuje telesna in dušna bolehavost, onemoglost, propalost mladine in rastoče število nezakonskih otrok. Tudi v zakonskem stanu ima duh nečistosti svoje služabnike; tudi med vdovci in vdovami; še celó starost, ki ima častitljivo belo glavo in se ji roke in noge tresejo od slabosti, se še noče vselej odpovedati temu grozovitemu kralju; če drugače ne morejo, mu služijo pa vsaj v nesposodobnih mislih in željah, z nesramnimi podobami, ki si jih prosto-voljno slikajo pred očmi, z dopadljivostjo nad mladostnimi razuzdanostmi in z nesramnim kvantanjem.

Tudi pijanci služijo kralju poželjivosti, ki ne poznajo večjega veselja razven tega, da se tako dolgo nalivajo z vinom ali žganjem, da se na tla zvrnejo in kakor brezumna žival valjajo v blatu. Ob nedeljah in ob semanjih dneh jih lahko vidimo take služabnike pijanega boga, kako v pijanosti svoji preklinjajo, tulijo, razbijajo, ceste merijo, tu v kak zid, tam zopet v kake rante zaletavajo. (Nek semanj dan sem videl pijanca, ki je na konopeu gnal kupljenega prešička. Možiček je bil tako vinjen, da je komaj tapal za živalico. Šel je nekaj časa, pa padel poleg prešička, zopet vstal, pa zopet doli telebnil, tako, da sem sam pri sebi dejal, kedo teh dveh je živinče, ta ki je spredaj ali ta, ki je zadek?)

Zares, duh poželjivosti, ta je že eden poglavarjev tega sveta, ki šteje prav veliko ljudi pod seboj. Pokorno mu je vse vprek, dasi-ravno je velik trinog in silno velike davke tirja od podložnikov, vzame jim polagoma vse premoženje, veliko jih spravi s posestva, vzame jim pa tudi dobro ime, mir vesti, da, celó ob vero jih dene in ob večno življenje. *Nečistniki bodo imeli svoj del v gorečem, ognjenem in žvepljenem jezeru.* (Raz. 21, 8.)

b) Drugi kralj tega sveta je poželenje oči ali lakomnost, ravno tako mogočen in zvit kakor prvi. Tudi njegovo kraljestvo je močno razširjeno in šteje podložnikov na tisoče po vseh stanovih. Bog

nas prav posebno opominja, da naj se nikar ne zapišemo v njegovo oblast. *Varujte se lakomnosti, zakaj če ima kedo tudi veliko blaga, umreti bo vendar le moral.* (Luk. 12, 15.) Kristus Gospod sam govori: *Gorjé vam, bogatini, zakaj vi imate že tu svoje veselje!* (Luk. 6, 24.) Sv. Pavel imenuje lakomnike — malikovalce, ki ne bodo videli kraljestva božjega. (Kološ. 3, 5.) In resnično! lakomnik je malikovalec. Denar je njegov bog, katerega časti in moli, ljubi čez vse, nanj misli, zanj dela noč in dan. Zanj bi izdal tudi pravega Boga v nebesih, kakor nekedaj Juda Iškarijot za trideset srebrnjakov. Ljubezen do Boga mu je neznana, pa tudi do svojega bližnjega nima iskrice prave in odkrite ljubezni, za revo in bēdo drugih mu ni mar, ne smili se mu nesrečen siromak, da bi mu na pomoč prihitel, roke nima za dajanje, ampak le za jemanje, za stiskanje revežev do zadnje kaplje krvi. Ker tedaj lakomnik poglavitni zapovedi krščanstva: ljubezni do Boga in do bližnjega takó naravnost nasprotuje, kaj čuda, da ga Bog črti, da mu žuga z „gorjé“, da pa tudi to gorjé nad njim izpolni, kakor se je zgodilo skopemu bogatinu v sv. evangeliju, kateri ubogemu Lazarju ni privoščil ostankov svoje mize. — Da, lakomnost popolnoma zasluži nečastno mesto med poglavitnimi grehi in sv. apostelj Pavel ne pravi brez vzroka: *Lakomnost je korenina vsega hudega.* (I. Tim. 6, 10.) Kaj vsega lakomnik ne stori, da bi prišel do denarja, do premoženja! Ne ustraši se največje krivice, ako mu le dobiček kaže. Laž, tatvina, goljufija, oderuštvo, kriva prisega in vse raznotere vrste krivic, da celó umor, vse to so nesrečne poti, po katerih lakomnik išče dobička. *Nič ni krivičnejšega kakor denar ljubiti, zakaj tak ima tudi dušo na prodaj.* (Sir. 10, 10.)

Ali ima ta kralj, kralj lakomnosti, mnogo služabnikov, ki mu strežejo? Neizrekljivo trumo jih ima, zakaj ne smemo misliti, da so samo bogatei njegovi podložniki. Lakomnost ne obstoji v bogastvu, v polnih skrinjah denarja in v obilnosti družega imetja. Sv. Avguštin pravi: *Veliko je bogatih, ki imajo denar, pa lakomnosti nimajo, pa tudi mnogo je ubogih, ki imajo lakomnost, akoravno denarjev nimajo.* Z lakomnostjo se pregreše: trgovci, ki neprimerno velik dobiček iščejo pri kupčiji; staro, slabo in preležano robo za novo in dobro prodajajo, prepičlo mero in vago dajejo; nadalje rokodelci, ki se dajo preplačati za svoja dela, ki blago premenjavajo, ostanke za-se pridržavajo, v naglici delo zvršijo, da le več zaslužijo; posli, ki gospodarju kradejo in si skrivaj letno plačo zvikšujejo s tihim izgovorom: saj malo služim, pa dosti delam; kmetje, ki mejnike predstavljajo, prioravajo, na ljudskem senó, drva, listje kradejo; dolžniki,

ki dolg tajé in trdijo, da so ga gotovo že poravnali itd. — Zares kralj lakomnosti ima jako mogočno kraljestvo, veliko ljudi mu slepo služi, dasiravno ni prijetno biti pod njim, ker on svoje podložnike neprenehoma trpinči z vedno skrbjo, kako bi še kje kaj pridobili; z mučnim strahom jih bega, da ne bi kaj svojega imetja zgubili; s hudo vestjo jih mori, da so po krivičnih potih prišli do svojega premoženja.

c) Tretji kralj tega sveta je napuh, imenuje se tudi prevzetnost, ošabnost, častilakomnost, z eno besedo tisti hudobni duh, ki hoče biti več kakor Bog sam in vse druge stvari. Že v raju je ta kralj gospodoval in prve stariše zapeljal v nepokorščino do Boga. Da, celó v nebesih je hotel svoj prestol ustanoviti in Boga samega odstaviti, toda Bog ga je ponižal in pahnil v brezno peklenško. Pa še zdaj ne neha širiti svojega kraljestva, ki šteje nebrojno množico podložnikov. Le poglejmo, kako se vse postavlja in napihuje od malega do velicega! Otroče, ki komaj toliko odraste, da si zna samo hlačiice zapeti, ne vé že, kako bi se nosilo od prevzetnosti, odrasčanim se primerja in hoče za kaj velicega veljati. Koliko napuha je pri odraslih! Pastir, ki je ravnokar zapustil ponavljalno šolo, začne smodke pušiti, po krčmah, da celó po drugem spolu se ozirati, in punčarica pri 15 letih se že pred zrkalom ogleduje na vse strani, prstane natikuje in ob nedeljah v cerkev gredé pazi na desno in levo, je-li komu všeč ali ne. Prevzetnosti v obleki nočem opisovati. Naj vsak sam sebe pogleda in premisli, je-li prav in potrebno dandanašnji tako lepo in dragoceno obleko nositi, ko vse toži o slabih časih, o sila visocih davkih in drugih raznih bremenih. Kaka deklina je tako po gosposko našopirjena, da bi jo človek imel za hčer bogatina, ki ima hišo v tri okna eno vrh družega, pa je le priprosta kravja dekla. Ves zaslužek obrne v pisane rute in trakove, revni materi pa ne dá par grošev, da bi si soli ali zabelje kupila. Nekateri je še celo na greh prevzeten. Tako n. pr. kak fantin misli, da Bog vé kako se bode postavil, ako bode prav krepko zaklel ali kako kosmato zarobil, ponosno se ozre okrog sebe, ga je li kedo slišal ali ne. Drugi se pijanega dela, da bi ljudje dejali: „Ta ima že denar, ker se ga je tako nabral“. Tretji navlaš ob nedeljah zunaj cerkve stoji ter si misli: „Jaz sem junak, še za Boga ne porajtam!“

V resnici kralj napuh nima majhnega kraljestva, veliko služabnikov in služabnic ima tudi on pod seboj, dasiravno se je že marsikedo le-tih bitko goljufal in žalibog prepozno sprevidel zvijačnost tega kralja. Na videz on povzdigne svoje podložnike, jim pomaga do

časti in bogastva; toda kmali se mu zamerijo in tem globokejše jih pahne od sebe in poniža. *Napuh je pri Bogu in pri ljudeh zaničevan.* (Prid. 10, 7.) *Bog se prevzetnim ustavlja.* (Jak. 5, 6.) *Kedor se povišuje, bo ponižan.* (Luk. 14, 11.)

Ali bomo tudi mi pokorni tem trem lažnjivim kraljem sveta: poželenju mesa, poželenju oči in napuhu življenja? Ne tega, ampak služimo edino pravemu kralju, trojedinemu Gospodu Bogu! Ko je satan skušal Jezusa v puščavi in ga hotel pod svojo oblast spraviti, ga pelje vrh visoke gore in razkaže na vse kraje sveta rekoč: „Vse to ti dam, ako pred-mé padeš in me moliš“. Jezus pa odgovori: *Poberi se satan, od mene, kajti pisano je, Gospoda svojega Boga moraš moliti in njemu samemu služiti.* (Mat. 4.) Tudi mi tako zavrnujemo tri kralje svetá, ki nas hočejo v svojo sužnost zapeljati: ne vaši, ampak služabniki pravega Boga hočemo biti, njemu služiti zvesto do poslednjega izdihljeja! Gotovo je, da ti poslanci iz pekla v sedanjih časih bolj očitno kakor prej kedaj rogovilijo po svetu in siloma tirajo ljudi pod svoje bandero. Zatorej niso brez vzroka sv. oče Leon XIII. ukazali, da se po tihi sv. maši vsak dan razen družih molitev moli še posebna prošnja do sv. Mihaela, da naj nas brani v boju zoper satana in druge hudobne duhove. — Posnemajmo pa tem bolje tri svete Kralje v iskanju svojega Zveličarja! Zapišimo po stari šegi začetnice njih častitih imen G. † M. † B. † na hišna vrata v znamenje, da svoje hiše pod njih mogočno varstvo postavimo in da želimo po njih zgledu hoditi za zvezdo sv. vere po vseh potih življenja, dokler srečno pridemo do konca svojega potovanja in najdemo Jezusa v njegovem nebeškem veličastvu. Amen.

Ivan Podboj.

Prva nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Lastnosti božje. — VII. Božja modrost.

Jezus je rasel v modrosti in starosti
in v milosti pri Bogu in pri ljudeh.
Luk. 2, 52.

Dvanajstletnega mladenčá Jezusa najdemo po današnjem evangeliju v Jeruzalemskem tempelju, kamor je bil s svojimi stariši po stari navadi prišel praznike obhajati. Tukaj, med učeniki sedeč prvič razodene svojo božjo modrost. Vprašanja, katera je učenikom za-

stavljaj, in odgovori, katere jim je dajal, so vse pričujoče iznenadili in osupnili, ker kdo bi pri dvanajstletnem dečku toliko duhovitost in znanost pričakoval? Zato pristavi evangelij: *Vsi pa, kateri so ga slišali, so se čudili nad njegovim umom in njegovimi odgovori.* Ako pa bi se bili živo zavedali, da v tem mladenču med njimi stoji pravi Bog, obljubljeni Mesija, bi se jim to ne bilo čudno zdelo v prepričanju, da so v njem vsi zakladi modrosti in znanosti.

In če evangelij konečno omeni, da je Jezus rasel v modrosti in milosti, ni to tako razumeti, kakor bi se bila modrost in milost še le polagoma v njem razvila, ter bi je ne bil od začetka nič imel, ali celó malo. Kako bi se to moglo reči o njem, v katerem je prebivala polnost božanstva že od prvega trenutka njegovega spočetja, (Kol. 2, 9.) kateri je bil vsled neločljivega svojega zedinjenja z božjo natoro studenec vse modrosti in milosti? Te besede le pomenijo, da je samo po zunanje v modrosti in starosti rasel, t. j. da se je le dozdevalo, kako z drugimi otroki po letih tudi v modrosti raste. V sebi skrito modrost je Jezus le polagoma razodeval. Zato so ljudje o njem, kakor o drugih otrokih sodili, meneč, da se mu um razvija in bistri, da se spopolnjuje na modrosti, kakor na starosti.

Ker je mladenec Jezus danes v tempeljnu razodel svojo božjo modrost, nam to daje priliko ravno to čudovito lastnost božjo premišljovati. S tem pa, da je Jezus čedalje več modrosti med ljudmi razodeval, nas hoče kot naš najpopolnši zgled tudi opomniti, naj tudi mi čedalje bolj rastemo v pravi modrosti. K temu nam bodo z božjo pomočjo pripomogli nekoliko tudi

a) premisliki o modrosti božji,

b) pa njeni opomini.

I. Bog je neskončno moder, se pravi: on stori vse popolnoma dobro — iz najboljšega namena — in vselej izvoli najpripravnše pripomočke (da svoj namen doseže).

1. Bog stori vse, kar stori, popolnoma dobro. Kar ljudje delajo, ni vselej dobro; njih dejanja imajo dokaj pomanjkljivost in napak, včasih celó nič ne veljajo. Vzrok, zakaj so človeška dejanja tako pomanjkljiva, leži v premajhnem spoznanju ali pa v preomahljivi volji; nočejo ali pa ne morejo dobro izvršiti.

Pri Bogu pa je drugače, on ima popolno spoznanje in najboljšo voljo, zato je tudi vse, kar stori popolno, tako dobro, da v tisti namen, kateri je odkazan, celo boljši biti ne more. Zato stojijo v zgodovini vstvarjenja za vsakim delom Gospodovim besede: *In Bog je videl, da je bilo dobro*; ob koncu vsega stvarjenja pa: *In Bog je vse pogledal,*

kar je bil naredil, in bilo je prav dobro. (I. Moz. 1, 21.) Tako pa nam tudi vse stvari spričujejo, da so v dosego svojega namena popolnoma dobre, in jim ni treba nič boljšim biti.

Kamorkoli obrnemo svoje oči, ali po zemlji ali na nebo; ali če premišljujemo vidne ali nevidne stvari, nam vse stvarstvo sploh in vsaka stvar posebej oznanuje božjo neskončno modrost. Vse je namreč tako lepo uravnano, da doseže splošni namen stvarjenja — namreč poveličanje božje in razodenje njegovih popolnosti; kakor tudi posebni namen — v prid človeštva in podporo drugih stvari. Te resnice ne spričuje samo zvezdnato obnebje, ne samo človek s svojim čudovito vstvarjenim telesom, marveč tudi vsaka bilka in najmanjša živalica. Opazuj le čebelico, mravljo, pajka, kako ročno in gibčno delajo; opazuj njih rilček, nožice, razne telesne ude, strmel boš, kako primerno je vse v dosego njihovega namena uravnano. Tako ima vsaka živalica, vsak pesek, vsak prahek tiste lastnosti, ki jih v svoj namen potrebuje, ki ga pa ob enem tudi storijo za potrebnega uda v stvarstvu, kolikor to zahteva red, primernost in lepota njegova. Skratka, opazuj nebo in zemljo, morja in reke, gore in doline, zrak in vodo — kolikor stvari obsegajo, s tolikimi jeziki oznanujejo neskončno modrost božjo. Zato pravi sv. pismo (Modr. 8, 1.): *Modrost božja z močjo sega od kraja do kraja in vse prijetno ureduje.* In v Pregov. (3, 19.): *Gospod je z modrostjo zemljo postavil, in z razumnostjo je nebesa utrdil. Po njegovi modrosti so se brezni odprli, in oblaki se narejajo v roso.*

2. Bog stori vse, kar naredi, iz najboljšega namena. Kaj je namen? Je misel ali volja, to ali ono storiti; pa tudi cilj in konec, to ali ono doseči ali od sebe odvrniti. Nameni so pa lahko dobri ali slabi. Če kdo kaj dela zato, ker je dobro in prav in ker Bog tako hoče, ima dober namen. Če pa kaj dela zoper svojo vest in zoper božjo voljo, ima slab namen. Ljudje torej delajo iz raznih namenov. Bogoljubni delajo iz dobrega namena. Delajo zato, da bi se pošteno preživili; molijo, da bi Boga počastili, vbogajme dajo, da bi spolnili zapoved krščanske ljubezni do bližnjega itd. Če pa že bogoljubni kristijani iz dobrega namena delajo, koliko bolj še le Gospod Bog! Bog ima najpopolniji um in najboljšo voljo, torej vé in hoče to, kar je najboljše in stori tudi vse iz najboljšega namena.

Zakaj je Bog n. pr. vstvaril solnce, luno in zvezde, zemljo, živali, ljudi? Solnce, luno in zvezde je vstvaril, da zemljo razsvetljujejo, ogrevajo in rodovitno storé; zemljo, da donaša razna zelišča in sadove v hrano ljudem in živalim; živali, da služijo ljudem za delo, obleko

in živež; ljudi, da njemu služijo in se zveličajo. Ali ni toraj Bog iz lepega, najboljšega namena vse to vstvaril? Zato vsklikne Sirah (1, 8.): *Le eden je moder, vsegamogočni stvarnik . . . Bog, ki na svojem sedežu sedi in gospoduje.*

Res, da Bog tudi marsikaj stori in dopusti, kar ni po naših željah, kar se nam težko in sitno zdi in kar se nam zdi velika nesreča. Pa tudi to Bog stori iz najboljšega namena. Čudovito razodeva Bog svojo modrost v osodah posameznega človeka, kakor tudi celih narodov. Kako lepo se žari božja modrost v zgodbi egiptovskega Jožefa! Ali se niso vse sanje Jožefove natanko spolnile? Kako britko je bilo zanj, ko so ga trdosrčni bratje prodali v Egipt, in kako hud udarec zanj, da je nedolžen moral v ječo. Ali vse to je bilo najboljše zanj in za druge. Ako bi ne bil v sužnost prodan in v ječo vržen, bi ne bil postal prvi za kraljem, in ne bi bil svojega očeta, bratov, egiptovskega ljudstva velike lakote rešil. Tako je Bog dosegel svoj najboljši namen. Zato je rekel Jožef svojim bratom, ko so k njemu prišli po žito: *Vi ste hudo sklenili z menoj; Bog pa je hudo obrnil v dobro, ter me povišal in v vašo srečo pred vami tu sem poslal.* In tako je še dandanašnji. Mnogotere ljudi obiskujejo razne zopernosti, mnogi zdihujejo pod težkim križem. Toda glej! Bog jim pošilja te britkosti in trpljenja iz najboljšega namena; hoče jih očistiti, kakor zlato v ognji, hoče njih oči od posvetnih nečimurnost obrniti proti nebeškim rečem; hoče njih dušo rešiti, ko njih telo kroti in kaznuje; skozi nesrečo jih hoče pripraviti za večno srečo. Če mi tudi zavoljo svoje omejenosti in nerodnosti teh ljubeznjivih namenov Gospodovih ne spoznamo; vendar je gotovo, da nam Bog trpljenja in britkosti iz najboljših namenov pošilja. On tudi doseže svoj cilj, če se njegovi volji podvržemo ter mu v dobrih in hudih dneh zvesto služimo. Zato pravi apostelj (Rim. 8, 28.): *Vemo, da tistim, ki Boga ljubijo, se vse dobro izide.* Gledé na vse to moram s sv. apostelnjom vsklikniti: *O globočina bogastva, modrosti in znanja božjega! Kako nerazumljive so njegove sodbe in neizvedljiva njegova pota! Zakaj kdo je spoznal misel Gospodovo, ali kdo je bil njegov svetovalec?* (Rimlj. 11, 33.)

3. Kakor Bog vse stori popolno in iz najboljšega namena, tako tudi vse izvrši z najpripravnimi pripomočki. Kaj je pripomoček? Vse tisto, česar se kdo posluži, da doseže svoj namen. Pripomočki so ali primerni, pripuščeni, dobri, ali pa nepripravi, nepripuščeni, pregrešni. Tisti človek se smé moder imenovati, ki v dosego svojih dobrih namenov rabi tudi primerne pripomočke. Ljudje hočejo

kaj dobrega, da, najboljše; pa se ne poslužijo vselej pravih pomočkov. Ali jih ne poznajo, ali pa jih ne morejo rabiti.

Pri Bogu je to drugače. Ker je vsemogočen, zato se lahko posluži vseh pomočkov, ki so najprimernejši za njegove namene. Ker je vsegaveden, pozná tudi vse pomočke, torej si ne bo nepripravnih izvolil. Zato vse izvršuje z najprimernejšimi sredstvi.

Vse to nam pojasnujejo zgledi sv. pisma. Bog je n. pr. hotel, da naj človek kot kralj gospoduje čez zemljo. Kak pomoček je izvolil v dosego tega namena? Dal je človeku um, in glej! s tem sredstvom on vlada ves svet. Hotel je, da se ljudje ločijo in vso zemljo napolnijo. Kako sredstvo je izvolil v to? Jezike jim je zmešal, da se več niso razumeli in se tako ločili ter šli v razne kraje. — Sklenil je bil izraelsko ljudstvo rešiti iz egiptovske sužnosti. Eno sredstvo te osvoboditve je bilo ono grozno povelje, da naj se vsi dečki vržejo v reko in potopé, ker je zviti trinog menil s tem nesrečno ljudstvo polagoma pokončati. Ali Faraonova hči je dete Mozesa iz košarice, v katero ga je bila skrbna mati položila, vzdignila ter ga tako vzgojila, da se je mogel pozneje vsled božjega povelja na kraljevem dvoru prikazati in resno tirjati izpust izraelskega ljudstva. — Častilakomni Aman je z veliko prebrisanostjo vse tako uravnal, da bi bil zopernega Mardoheja pogubil in sebe k večji časti povzdignil. Pa po modrih sklepih božjih so imele vse te naredbe biti toliko sredstev v pospešenje njegovega lastnega padca, da je bil še bolj očividno ponižan in Mardohej na njegovo stopnjo povišan.

Ako se tudi nam včasih kako sredstvo čudno dozdeva, in božjih naredeb koj ne moremo razumeti, konečno vendar spoznamo, da se je vselej posluževal v dosego svojih namenov najprimernejših pomočkov. Zato moramo zopet z Davidom vsklikniti: *Kako veličastna so tvoja dela, o Gospod! vse si v modrosti naredil!* (Ps. 103, 24); in z Jobom (12, 13.): *Pri Bogu je modrost in moč, on ima svet in razumnost.*

II. Ta resnica o božji modrosti mora biti tudi vodilo kristijan u za vse njegovo mišljenje, govorjenje in delovanje, ker le po tem bo dosegel svoj vzvišeni namen.

1. Ker je Bog vse popolnoma naredil in prav uravnal, zato ne smeš nikdar grajati, kar je od Boga ali kar od Boga prihaja. Ne bodi nevoljen nad nobeno stvarjo, ki jo je on postavil, ne godrnjaj nad nobenim dogodkom, ki ga je v življenji človeškem dopustil. Kako bi se ti drznil grajati najvišjo modrost, razumnost neskončnega Boga! Nasprotno si prizadevaj čudovitna pota božje previdnosti zmir

bolj spoznavati v natori kakor tudi v življenji. In česar ne spoznaš, ne grajaj, tolaži se z drugim življenjem, ko se bo tvoje duhovno oko odprlo in boš lahko bral veliko knjigo vesoljne zgodovine. Grajati in objedati to, kar se ne razume, je znamenje ošabnega, nerazumnega srca. Spomni se, kaj pravi modri Sirah (42, 21. 22.): *Veličastna dela svoje modrosti je Bog ozališal; in ne potrebuje nobenega sveta*. Za vse grajalce in nezadovoljneže z božjimi naredbami je zapisal sv. Avguštín tehtne besede: *Božjih naredb ne smemo presojevati po svoji slabi razvidnosti; zakaj Bog se poslužuje po svoji modrosti mnogih pomočkov in potov, katerih mi še zapopasti ne moremo; reči, katere se nam nepripravne ali celo škodljive zdé, so prav dobra in prav primerna sredstva v rokah božje modrosti*. Večkrat se zgodi, da pride neveden človek v kakšno delavnico, kjer vidi mnogo orodij, o katerih ne vé, za kaj so namenjena in koristna. Dosti drzen je, da zaničljivo govori o njih ter pravi, da katero ni za rabo. Mojster pa, ki to sliši, se posmehuje temu in nadaljuje svoje delo. V tej podobi se morate vi spoznati, predrzneži, ki mnogo stvari, katere najmodrejši mojster vsega sveta v svoje skrivne namene rabi, za brezpomembne in brezkoristne, ali celo za škodljive in nevarne razglašate! Kaj, vi hočete biti bolj zastopni, kakor modri Bog v nebesih, ki je vse naredil?

2. Iz tega pa sledi, da se moramo vselej naredbam božje modrosti ponižno podvreči in z njimi zadovoljni biti, ker nam Bog vse iz najboljšega namena pošilja in dopušča. Brez skrbi lahko prepustiš vse zadeve svojega življenja svojemu modremu Očetu, kakor te opominja kraljevi pevec rekoč (Ps. 36, 5.): *Izroči Gospodu svojo pot, in upaj vanj; on bo vse prav storil*. Kakor se slepec zaupljivo svojemu vodniku prepusti, tako se izroči tudi ti modrim naredbam božjim. Če te tudi Bog vodi po trnjevih potih in ti ne razumeš zakaj tako, vedi, da je to za-te pot zveličanja. Karkoli ti Bog narekuje po tvoji vesti, ali po drugih dogodkih, vse voljno poslušaj, sprejemaj, ubogaj; vse stori, spolni, kar ti zapoveduje, vselej iz ljubezni do njega, z najboljšim namenom; in prepričal se boš in hvaležno boš enkrat spoznal, kadar pade zavesa spred tvojih oči: Kar Bog stori, vse prav naredi.

3. Če hočeš Bogu neskončno modremu dopasti, prizadevaj si za modrost v vsem svojem dejanji in nehanji. Zato nas opominja sv. apostelj: *Glejte, bratje, kako bi varno hodili, ne kakor nespačetni, ampak kakor modri*. (Efež. 5, 15.) Kaj pa je prava modrost, to je Bog po Jobu (28, 28.) rekel človeku: *Glej, strah Gospodov,*

to je modrost, in hudega varovati je razumnost. Tako modrost povzdiguje Sirah (3, 32.) ter kaže, kako lep sad obrodi rekoč: Modro in razumno srce se bo zdržalo grehov, in dela pravice mu pojdejo spod rok. Zato nam kliče kralj Salomon (Pregov. 4, 5.): Pridobivaj si modrost, pridobivaj si razumnost . . . Ne zapusti je, in te bo ohranila; ljubi jo, in te bo varovala . . . Primi se je, in te bo povikšala; s častjo te bo obdala, kadar jo boš objel. Na tvoji glavi bo lepoto množila, in s častiljivo krono te bo pokrivala. In če hočeš tako modrost doseči, ki te pelje k časni in večni sreči, zateci se k sv. Duhu v molitvi ter ga prosi za dar modrosti.

Tako nas premisliki o modrosti božji opominjajo, da se naj v sveti spoštljivosti podvržemo vsem, če tudi nam nerazumljivim, naredbam božjim trdno zaupajoč, da nam je Bog vse tako določil, kakor bolj pospešuje naše zveličanje. Pa tudi sami moramo hrepeneti po modrosti, vsled katere bomo vedno bolj spoznavali neskončnega Boga in njegovo sveto voljo. Tako bomo pa tudi zmir bolj rastli v milosti in bomo dopadljivi pri Bogu in pri ljudeh. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Pokorščina do starišev.

Luk. 2, 51.

Vvod. Malo izvemo iz sv. pisma o Jezusovi mladosti. Zato nam mora pa to tembolj k sreči, kar vemo . . . Posebno je potreba za sedanjí razbrzdani svet zopet in zopet opominjati mladino, malo in odraščeno, k pokorščini do starišev.

Izpeljava. I. Zakaj morajo otroci stariše ubogati?

1. Zato, ker je Bog a) svojo oblast zastran otrok starišem izročil in toraj hoče, da . . . Sir. 3, 8; Ef. 6, 1; Kol. 3, 20; b) vsled tega dolžnost pokorščine otrokom v srce zapisal; tudi še nesprideni paganski otroci ubogajo stariše po glasu svoje vesti opominjani; c) na Sinajski gori posebno zapoved dal (II. Moz. 20, 12); Jezus ponovil. (Luk. 18, 20.)

2. Zato, ker je dal Kristus najlepši izgled pokorščine: Jezus je pokoren a) svojemu nebeškemu Očetu (Fil. 2, 8.); b) Mariji in Jožefu — Bog človekoma — Luk. 2, 51; c) judovski mestni in duhovski gosposki, celo rabeljnom.

3. Zato, ker *a)* Bog pokorščino poplačuje že na zemlji (Efež. 6, 2. 3.) z zdravjem in srečo, v večnosti pa z večjim veseljem; *b)* hvaležnost to zahteva. (Živ popis, koliko storijo matere, očetje...) Še živali hvaležno ubogajo dobrotnike svoje!

II. V čem morajo otroci ubogati stariše? Sploh v vsem, kar je prav. Sv. Avguštin: *Če oče zapové, kar ni zoper Boga, ga moraš poslušati kakor Boga, ker je Bog zapovedal, očeta ubogati.* Posebej pa:

1. v rečeh, ki zadevajo božjo čast in otrok zveličanje; obiskovanje službe božje, poslušanje pridige in krščanskega nauka, sprejemanje sv. zakramentov, opuščenje grešnega znanja in nevarnih družin; 2. v rečeh, ki zadevajo ohranjenje in množenje domačega premoženja pa hišni red; kaj smejo izdati, kako in kedaj in kaj delati, kedaj se vrniti, če so kam poslani itd.; 3. v volitvi stanu. Stariši so skušeni, toraj bolj vedó, kakor otroci, v katerem stanu bi utegnili ložje izhajati in se zveličati. Le če bi se ustavljali poklicu, ki ga otrok po božjem razsvitljenji spozná, n. pr. gledé mašništva ali redovniškega življenja, naj se ravná po svoji vesti. Sploh, če bi stariši kaj grešnega veleli, naj se ravná po aposteljni besedi: *Boga je treba bolj poslušati, kakor ljudi.* (Ap. d. 5, 28.)

III. Kako morajo otroci ubogati stariše?

1. Radovoljno in veselo — ne ugovarjaje, mrmraje, izgovarjaje se, klubovaje...

2. Hitro na prvo besedo, na migljaj! lep izgled urne pokorščine je že v stari zavezi (I. Kralj. 3, 4 id.) mladi Samuel, ki je po noči precej vstal in tekel k Heliju, ko se mu je zdelo, da ga je poklical.

3. Zavoljo Boga — ne v prvi vrsti zato, da bi jih stariši raje imeli, jim bolj stregli, več dali itd. Bog gleda, kakor pri vseh rečeh, tudi pri pokorščini na dober, čist namen.

Konec. Silno malo je otrok tako plemenitih, da bi jim v tej reči vest kar nič ne očitala. Ker vem, da je moja pridiga vse zadela, tudi vse resno opominjam: popravite, kar je bilo do zdaj napak (v zakramentu sv. pokore) in zanaprej...

Druga nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Lastnosti božje. — VIII. Božja svetost.

Dano mu je bilo ime Jezus. Luk. 2, 21.

Praznik, katerega sv. cerkev to nedeljo obhaja, se imenuje praznik najsvetejšega Imena Jezusovega; in zares ga ni svetejšega imena ne v nebesih ne na zemlji, nego ime našega božjega Zveličarja, *zakaj nobeno drugo ime pod nebom*, pravi apostelj v današnjem listu (Ap. dej. 4, 12.), *ni dano ljudem, v katerem bi se mogli zveličati*. V resnici je bil tudi le angeljev jezik zadosti čist, da je to najsvetejše ime na božje povelje prvokrat tu na zemlji izgovoril, in le uho blažene device Marije je bilo dovolj sveto, da ga je zaslišalo prvo med človeškimi otroci.

Po pravici se je dalo Sinu Marijinemu ime Jezus, t. j. Zveličar, ker je po njem došlo odrešenje, blagor, milost, zveličanje Adamovim otrokom. Ali on bi jih ne bil mogel odrešiti, ako bi ne bil sam popolnoma čist, nedolžen, neomadeževan, — če bi ne bil Najsvetejši. To pa je bil kot človek, in še bolj kot večni edinorojeni, Očetu popolnoma enaki Sin božji. Toraj ni le njegovo ime najsvetejše, ampak ta najvišja svetost se mu kot večnemu Bogu še posebno pripisuje.

Ker nas pa današnji praznik ravno te božje lastnosti posebno spominja in ona pred vsemi drugimi lastnostmi vabi k posnemanju, zato hočemo danes premišljevati:

- a) Božjo svetost,
- b) dolžnost lastnega posvečevanja.

I. Svetost je tista lastnost Božja, ki se mu pred vsemi pripisuje in prešinja globočino njegovega bistva. To popolnost božjo najbolj preslavljaajo angeli in ljudje ter si brez nje Boga celó misliti ne morejo; kar je razvidno iz zadevne razlage.

V čem pa obstoji svetost božja? V tem, da Bog ljubi in hoče vse dobro, in sovraži ter studi vse hudo — oboje že od vekomaj in popolnoma, zato se imenuje neskončno svet. Zato pravi sv. pismo (I. Kralj. 2, 2.): *Nobeden ni svet, kakor Gospod*. Sv. Janez pa vsklikne v skriv. raz. (15, 4.): *Kdo se te ne bo bal, Gospod, in ne bo poveljeval tvojega imena? Zakaj sam (ti) si svet*.

1. Bog ljubi in hoče dobro na najpopolnši način.

a) Saj je vse njegovo bistvo popolnoma dobro. Zato on ljubi dobro, kjer ga vidi in najde, vselej popolnoma. On tako ljubi dobro v samem sebi, svoji natori in svojem bistvu. Če toraj svoje bitje, ki je zapopadek vseh popolnost, opazuje, ima največje dopadajenje. Zato je rekel o svojem edinorojenem, svojemu bistvu enakem Sinu: *Ta je moj ljubeznjivi Sin, nad katerim imam vse dopadajenje.* (Mat. 3, 17.) — On pa neskončno ljubi vse dobro tudi nad svojimi (razumnimi) stvarmi. Najvišje dopadajenje ima nad brezmadežno svetostjo svojih angeljev in izvoljenih v nebesih in nad nedolžnostjo, čistostjo, svetostjo dobrih ljudi na zemlji. Celo grešnikom ne odtegne, dokler živijo, popolnoma svoje ljubezni, ker vendar (tu in tam) kaj dobrega najde nad njimi in še lahko dobri postanejo. Vse to potrjuje sv. pismo rekoč: *Ljubiš namreč vse, kar je, in nič tega ne sovražiš, kar si vstvaril, ker nisi nič iz sovraštva vstvaril ali napravil.* (Modr. 11, 25.) Le hudičev in zavrženih (ljudi) Bog ne ljubi, ker so popolnoma hudobni in nič več ne morejo dobri postati.

b) Kakor pa Bog neskončno ljubi, tako tudi hoče vekomaj vse dobro. On hoče, da bi bili vsi ljudje dobri in sveti; njegova volja je, da bi vsi po čednosti hrepneli in si jo prilastili; k čemu bi bil sicer človeku pamet dal, kakor da spozná dobro in pravo, k čemu sicer prosto voljo, kakor da si to (spoznano) dobro izvoli ter se zanj odloči? — To svojo voljo je večkrat razodel rekoč: *Bodite sveti, ker sem jaz svet, Gospod vaš Bog.* (III. Moz. 19, 2.) — Da Bog le dobro hoče, vidimo iz vseh njegovih naprav. Zato je dal svoje zapovedi, katere je slovesno oznanil na Sinajski gori v žaru svojega veličanstva in jih izročil svojemu služabniku Mozesu, da naj jih shrani za vse poznejše rodove. Ali ne govoré vse o tem, da naj dobro delamo in se varujemo hudega? — Da Bog dobro hoče, spoznamo iz glasa svoje vesti; ker ta nas opominja, dobro delati in hudo opustiti; poplača nas z zadovoljnostjo, tolažbo in z veseljem, če dobro storimo; kaznuje pa z nepokojem, strahom, bojznijo, če hudo delamo. Vest pa ni nič drugega, kakor glas božji; Bog po njej govori, razodeva svojo voljo, da naj le dobro delamo. — Da on dobro hoče, spoznamo tudi iz tega, ker sam dobro dela. Ali ni vse, kar on stori, popolnoma dobro in sveto? Ali bi mogel kaj boljšega storiti, kakor je vstvaril? Lahko bi bil, ali to, kar je, je po svojem namenu popolnoma dobro. Enako pa tudi od nas hoče in pričakuje le dobro.

Toraj je resnično, da Bog neskončno ljubi in hoče vse dobro.

2. Nasproti pa Bog neskončno studi in sovraži vse hudo. To spoznamo že iz tega, ker je hudo natori božji popolnoma

nasprotno. Že bogoljuben človek sovraži greh kot največje zlo. Britko kesanje ga prešinja, če je tako nesrečen, da je zabredel v kak greh. Bili so celó svetniki, kakor Stanislav Kostka, ki so zbog studa nad grehom že v medlevico padli, če so ga le imenovati slišali. Tako se greh sploh dobrim ljudem studi. Kako sovraštvo do greha mora še le Bog imeti, proti čegar dobroti je vsa dobrota ljudi in angeljev le prazna senca! Kakor resnično Bog ostane Bog, tako gotovo mora on neskončno sovražiti vse hudo, ker se to nikdar ne strinja z njegovimi popolnostmi. To nam potrjuje sv. pismo. Psalmist (5, 5—7.) pravi: *Ti si Bog, ki nočeš krivice. Hudobni ne prebiva zraven tebe in krivični ne ostanejo pred tvojimi očmi.* Sovražiš vse, ki hudo delajo; pogubiš vse, ki lažnjivo govoré; krviželjnega in goljufnega Gospod studi. V bukvah Pregov. (15, 9.) pa se bere: *Pot hudobnega je Gospodu gnjusoba*; in Modr. (14, 9.): *Bog enako sovraži hudobnega in njegovo hudobijo.*

Da Bog hudo neskončno sovraži, vidimo iz tega, ker ga je že na tem svetu (celó nad svojimi služabniki) zeló kaznoval. Temu priča je vesoljni potop, požgana Sodoma, utopljeni Faraon, pogrezneni Kore, Daton, Abiron itd. Celó njegov zvesti služabnik Mozes ni smel zavoljo male nezaupnosti stopiti v obljubljeno deželo.

Da Bog hudo neskončno sovraži, vidimo iz tega, ker vse stori, da bi greh pri človeštvu zatrl. Celó svojemu Sinu ni prizanesel, in ga je dal v smrt, da bi odvzel grehe sveta in razdejal dela satanova. (Jan. 1, 29; I. Jan. 3, 8.)

V neizrekljivem trpljenji in v britki smrti Jezusovi se kaže najvišji stud Božji do greha. Da bi greh s sveta odvzel, je postavil Jezus še posebno zakramenta sv. krsta in sv. pokore, in z vso svojo sv. vero namerava pred vsem greh zatreti. Iz tega namena nam daje vedno po svoji sv. cerkvi nauke, zapovedi in neštevilne milosti. Še več, ker je greh ne samo dušo, nego tudi telo človeško in vse stvarstvo okužil in ognjusil, zato je Bog podvrgel naše telo veliko britkostim in slednjič smrti, in vse stvarstvo bo pokončal, da bi tako greh izbrisal do zadnjega sledú.

Tako zeló, tako neskončno torej Bog sovraži vse hudo. Zato pa sv. pismo stare in nove zaveze pogosto oznanuje to božjo svetost. Že prerok Izaija je gledal Gospoda sedeti na vzvišenem prestolu, kako so ga serafini obdajali, si zakrivali svoj obraz in eden drugemu klicali: *Svet, svet, svet je Gospod Bog vojskinih trum, vsa zemlja je polna njegovega veličastva.* (Iz. 6, 3.) Enako govori sv. Janez (v skriv. raz. 4, 8.) o štirih živih bitjih pred tronom božjim, ki *niso*

imela pokoja noč in dan rekoč: Svet, svet, svet Gospod vsemogočni Bog, kateri je bil, kateri je, in kateri bo prišel. To posnemaje sv. cerkev tudi pri sv. maši moli: Ti sam si Sveti, ti sam Gospod, ti sam Najvišji, in temu Bogu vsak dan v predglasji kliče trojno sveto nebeških trum.

Ker se je pa ta nevidna svetost božja v Jezusu vidno prikazala, da imamo v njegovi osebi najlepši zgled popolne svetosti, zato nam je tudi to lastnost božjo lažje posnemati; da celó dolžnost nam je postalo lastno posvečevanje.

II. Lastno prizadevanje za svoje posvečevanje je tista dolžnost, ki nam jo naklada božja svetost. Sv. apostelj Pavel (I. Tes. 4, 3.) namreč piše: *To je volja božja vaše posvečenje . . . zakaj Bog nas ni poklical k nečistosti, ampak k svetosti v Kristusu Jezusu Gospodu našem.* Obseg vseh zahtevanj božjih do nas, to, iz česar izvirajo vse druge dolžnosti, je naše posvečevanje. In to Bog zahteva, ker je sam svet in ker slednjič le v tem obstoji vsa naša naloga, vsa naša vrednost, vsa naša sreča. Naj si smo pred svetom še tako bogati, učeni, časteni, naj si smo izvršili slavna dejanja: brez svetosti nismo storili nič, nič ne veljamo pred Bogom, nimamo deleža v njegovem kraljestvu, marveč smo gnjusoba pred njegovimi očmi. — Naj smo pa nasproti še tako revni, zaničevani pred svetom, če smo pa pravični, čednostni, sveti: potem smo veliki pred Bogom ter smo zapisani v bukvah življenja. To resnico zatrjuje David (Ps. 33, 13—18.) rekoč: *Kdo je človek, kateri si vošči življenje, in rad vidi dobre dni? Varuj svoj jezik hudega in tvoje ustnice naj ne govoré goljufno. Ogibaj se hudega in delaj dobro; išči mirú, in hiti za njim. Oči Gospodove so obrnene na pravične in njegova ušesa na njih prošnje. Gospodovo obličje pa je zoper hudodelnike, da potrebi z zemlje njih spomin.* Kar je veljalo Izraelcem v stari zavezi, to in še bolj velja kristijanom v novem zakonu, katero resnico zopet potrjuje apostelj Peter (I. 1, 14—16.), ko piše: *Kakor pokorni otroci se ne ravajte po prejšnjem poželenji svoje nevednosti, temveč po njem, ki vas je poklical in je svet, tudi vi v vsem svojem obnašanji sveti bodite; ker pisano je: Sveti bodite, ker sem jaz svet.* (III. Moz. 11.)

Že iz teh svetopisemskih besed posnamemo, da je prvi pogoj (naše) svetosti:

a) hudega se varovati. Kakor Bog ničesa bolj ne sovraži kot hudo in to je greh, moramo ga tudi mi in sicer edino ter čez vse sovražiti. Med zgubo časnega blaga, med ječo, boleznijo, smrtjo na eno, pa med smrtnim grehom postavljeni na drugo stran, ni en

trenutek ne smemo omahovati, kaj bi si izvolili. Tacega prepričanja so bili zvesti služabniki Božji. Sv. Blanka, mati sv. kralja Ljudovika, je večkrat rekla: „O drago dete, zares te presrečno ljubim, a rajše bi te gledala mrtvega pred seboj ležati, kakor pa da bi te videla storiti en sam smrtni greh“.

Toda ne le smrtnih grehov in velikih hudobij, temveč tudi malih grehov se moramo varovati, ne le v besedi in dejanji, temveč tudi v najskrivnejših mislih in željah. Kajti neskončno sveti Bog tudi te sovraži in duša ž njimi omadeževana ne more iti gledat neskončno svetega Boga, dok ni popolnoma očiščena; kajti *nič nečistega ne more iti v nebeško kraljestvo*. — Dolžnost lastnega posvečevanja nas opominja, varovati se ne samo smrtnega, temveč tudi malega greha, ker vemo, da tudi ta zadržuje večje spopolnjenje; v čednosti ne bo dolgo rastel, kdor se ne zmeni za male grehe. In če se vsled prirojene slabosti ne moremo obvarovati vseh nepopolnost, ko celó *pravični sedemkrat na dan pade* (Preg. 24, 16.), si moramo vendar prizadevati, da bi bili zmir bolj enaki njemu, ki je čista luč in brez sence.

b) Lastno posvečevanje zahteva od nas, da tudi dobro ljubimo in delamo. Vse naše zmožnosti, um, spomin, volja... nam morajo biti orodja k dobremu. Zmir bolj si moramo prizadevati, da bomo delovali vse v čast božjo ter v svoje zveličanje, ljubezen božja naj bo nagib našega delovanja. Saj vemo, da le konečno posvečenje je pot, katera pelje k trikrat svetemu Bogu. Zato po pravici vpraša kraljevi pevec (Ps. 14, 1.) Gospoda: *Kdo bo prebival v tvojem šotoru, ali kdo bo počival na tvoji sveti gori?* ter odgovori: *Kdor hodi brez madeža in pravično dela; kdor resnico govori v svojem srcu; kdor s svojim jezikom ne goljufuje; tudi ne dela hudega svojemu bližnjemu...* In ravno tisto resnico nam oznanjuje sv. apostelj Pavel (Hebr. 12, 14.) rekoč: *Hrepenite po miru z vsemi in po svetosti, brez katere nihče ne bo Boga gledal.*

Teja, glejte, so se zavedali služabniki in služabnice Božje, zato so si neprenehoma, kakor skrben vrtnar, ki marljivo izruje plevel in goji cvetice, prizadevali vse, kar je Bogu zoprnega, odstraniti iz srea in razevitati vse, kar je Bogu dopadljivega — ponižnost, krotkost, potrpežljivost, čistost... Po tem prizadevanji so z milostjo božjo slednjic dospeli tako daleč, da so se zdeli angelji v človeški podobi.

c) Vsled tega nastane vprašanje: Kako pa mi spolnujemo dolžnost svojega posvečevanja? Ali si resnobno prizadevamo za poboljšanje in svetost? Kako dolgo smo že v šoli svetosti, pa kako malo napredka! Ali ne kaže to, da se pomočkov prav ne poslužujemo,

da nismo dosti čuječi, da ne ponavljamo svojih sklepov, da ne prebiramo in ne premišljujemo večnih resnic, da zanemarjamo sv. zakramente, da ne primerjamo svojega življenja z življenjem svetnikov, nego bolj z življenjem posvetnih ljudi? Ko bi se zvesto posluževali enakih pomočkov, bi se moral pokazati kak napredek v čednosti in svetosti.

Pa če tudi ni kdo zavzet za toliko popolnost, ko bi se varoval vsaj večjih grehov! Koliko jih je, ki nočejo slišati o bojevanji zoper skušnjave, o ogibanji bližnjih priložnost in če so bili tako nesrečni, da so zabredli v greh, ki nočejo svoje duše ozdraviti v sv. zakramentih! Žal, da jih je mnogo, ki so pozabili, da le čednost in svetost duše človeške ima pred Bogom pravo vrednost!

Ob velikem dnevu sodbe bodo nehali vsi razločki, ki zdaj delé ljudi v visoke pa nizke, učene pa priproste, bogate pa revne, v vladarje pa podložne, in ostal bo samo en razloček: med grešniki in svetniki, med onimi, ki bodo stali na desni, pa onimi na levi Sodnikov, in prvi gredó v večno življenje, ti pa v večno pogubljenje.

Vprašaj se, dragi kristijan, med katere bi bil ti dejan, ko bi sveti Bog zdaj tirjal račun od tvojega hiševanja! Tvoja vest, katero je Bog postavil za sodnika tvojih dejanj, ti natanko odgovori, kako je s tvojo svetostjo, kako je s tvojim prizadevanjem za posvečevanje.

Tako smo slišali, kaj je svetost božja in kako je te lastnosti ponatorna posledica naše posvečenje. Ker nam je v primeri z večnostjo le kratek čas odmenjen, za to ga dobro porabimo v svojo večno srečo. Z veseljem se poslužujmo zveličanskih pripomočkov, ki nam jih Bog ponuja po svoji sveti cerkvi. In če nam zbog prirojene slabosti kedaj pogum upada, spominjajmo se svetopisemskih (9. Moz. 20, 8.) besed: *Jaz sem Gospod, ki vas posvečujem*. Zares, od zibeli pa do groba nas Bog sv. Duh posvečuje s svojo milostjo, ako jej le ne zapiramo srca. Tudi največjemu grešniku ni treba obupavati, saj mu prijazno nasproti miglja mila zvezda — sv. Ime Jezus; ako se ozira vanjo in kliče zaupljivo to sladko Ime, bo rešen grešnega bremena, sladek pokoj se bo polastil njegovega srca, tudi on bo kot pravi spokornik privzet med svetnike ter ž njimi Najsvetejšega častil na vekov veke. Amen.

Anton Žlogar.

2. Priprošnja.

Jan. 2, 3.

Vvod. Premišljevaje, kaj naj bi vam v večjo čast presv. imena Jezusovega danes posebno priporočil, se spomnim Marijine prošnje v dan. sv. evangeliju. Ona ne prosi za-se, marveč za druge, prvokrat tukaj javno pokaže svoje najljubše opravilo, vsled katerega si je zaslužila prečastno ime: Priprošnjica. Posnemajmo jo v tej prelepi lastnosti; bodimo še mi, vsak po svoji moči, priprošnjiki, priprošnjice! I. Tim. 2, 1. 3.; Jak. 5, 16... O priprosilni molitvi.

Izpeljava. I. Kaj nas naj priganja k priprošnji?

1. Čast božja: a) število razžalilcev se manjša, ker po priprošnji pravičnih se grešniki spreobračajo, neverni in krivoverci popuščajo svoje zmote; b) število pobožnih se množi, ker leni se vne-majo, mrzli in mlačni postanejo goreči. Glej, kristijan, koliko moč imaš v rokah: pridigati ne moreš, — moli; pobožnih knjig ne znaš pisati, — moli; misijonar ne moreš biti, — moli; z denarjem ne moreš kaj prida podpirati misijonov, — moli...

2. Zveličanje duš: a) koliko jih z gorečo priprošnjo obvaruješ pekla! Še bogatin je v peklu prosil za svoje brate, seveda — prepozno; b) kako bode pa tudi tvoje žveličanje povikšano v nebesih po onih, ki jih bo tvoja priprošnja rešila, — večno ti bodo hvaležni in ti boš deležen njih sreče. Če imaš količkaj usmiljenja v svojem sre-u, se moraš kar pretresti pri strašni misli: ta in uni pojde v pekel, moj brat in sestra je, pa bo — večno gorel; in jaz imam tako lahek pripomoček...

3. Časni blagor bližnjega: a) obvaruje škode, bolezni, smrti... Abraham bi bil rešil Sodomo, ko bi bilo le 10 pravičnih; Mozes je v vojski z molitvijo odločeval in sicer veliko kazni od Izraelcev odvrnil; b) sprosi božji blagoslov na polji, pri delu, pri učenju, v službi... Mnogi očitajo n. pr. redovnikom, da nič ne storijo za občni blagor; pa s priprošnjo veliko bolj osrečujejo narode, kakor premnogi drugi, ki se potijo in trudijo od zore do mraka z umom in dlanjo.

4. Zgled Jezusa, Marije in svetnikov: a) Jezus moli za Petra, da padši zopet vstane, za sovražnike, da niso precej pokončani in se mnogi spokoré, in je še zdaj naš Srednik pri Očetu; b) Marija na ženitni, — aposteljne podpirala z molitvijo, — zdaj v nebesih; c) svetniki ne le zdaj v nebesih, že tudi na zemlji so bili

mogočni priprošnjiki svojim vrstnikom ... Če za druge molimo, ka-
žemo plemenito srce, ker posnemamo najboljše ...

II. Za koga bodi naša priprošnja?

1. Za one, katerim smo posebno ljubezen dolžni: *a)* za družino, očeta, mater ... sorodnike, znance in prijatelje; *b)* za do-
brotnike dušne in telesne, zlasti za duhovne, spovednike, učениke ...

2. Za one, ki naše priprošnje posebno potrebujejo: *a)* za uboge verne duše v vica (same ne morejo nič ...); *b)* za umirajoče (človeška pomoč pri kraji ... ko gré duša pred sodbo, najbolj po-
trebna); *c)* za grešnike in mlačne (oh, ti sami nič ne molijo, ali le malo in slabo); *d)* za nevernike, razkolnike, protestante (molitev seže celo tje, kamor misijonar ne more; molitev stori, da se odločijo vneti mladenči za misijon; molitev še le dá njihovim besedam ono moč, ki srca pretresa, molitev še le dá duhovnikovemu delu pravi vspeh ...).

3. Za vso sveto cerkev po posameznih stanovih: *a)* za du-
hovne (papeža, škofe, mašnike, redovnike ...); *b)* za svetno gosposko (kako je to treba v sedanjih zmedenih časih!); *b)* za delavski stan ...
c) zlasti pa za mladino, ki je v tolikih nevarnostih. ...

Konec. O pogledjte, kako obširno polje! pomislite, koliko moč imate v rokah (pekel zapirati, nebo odpirati!); kolika čast! (Jezusu takorekoč pomagati, angeljem ...); koliko veselje! (tù in tam!). — Moč naše goreče priprošnje bode pa še le tedaj nepremagljiva, če se zgodi v presv. Imenu Jezusovem, če se z njegovim presv. Sreem zdru-
žimo ...*)

Tretja nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Lastnosti božje. — IX. Božja vsegamogočnost.

Hočem, bodi očiščen. Mat. 8, 3.

Stotnik današnjega sv. evangelija je spoznal svojo živo vero in zaupanje v Jezusovo vsemogočno, božjo moč. Le ena sama beseda, od Jezusa izrečena na tistem mestu, kjer ga je srečal, bi zadostovala, da bi zdravje in življenje podelila bolnemu hlapcu: tega je bil živo prepričan. Kajti mislil si je: Če že na mojo besedo slu-
žabniki to storijo, kar zapovem, koliko bolj bo na tvojo besedo, ki

*) Lahko se tu omeni tudi apostoljstvo molitve; posebno porabljiv je lepí sostavek v „Zgodnji Daniel“ I. 44, id.

si Gospod vesoljnega stvarstva, ki ti je vsa natora pokorna, zginila bolezen od mojega hlapca!

Da je bilo zaupanje stotnikovo utemeljeno, posnamemo iz ozdravljenja gobovca, o katerem v začetku govori sv. evangelij. *Hočem, bodi očiščen!* reče Jezus — in glej! gobe, ta ostudna, nalezljiva in s človeškimi sredstvi neozdravljiva bolezen zgine; čist in zdrav stoji gobovec pred Jezusom.

Bolnike z eno besedo, bolnike, ne da bi jih videl, bolnike tudi v daljavi ozdraviti, tega očividno ne premore človeška moč, to je le božji vsemogočnosti lastno. Z obema čudežema, z ozdravljenjem gobovega pa stotnikovega hlapca, je Jezus pokazal svojo vsegamogočnost.

In sv. cerkev, beroč nam te dokaze božje vsegamogočnosti, nas opominja to lastnost z vernim srcem premišljevali. Iz tega namena se vprašamo:

a) Kaj je vsemogočnost božja?

b) Kako se razodeva?

c) Kaj nas uči?

Nadaljujmo v počeščenje Božje in svojo spodbudo!

I. Bog je vsegamogočen, se pravi: On vse premore, in mu je treba, da kaj izvrši, le hoteti. Toraj je v tem izrečena dvojna resnica o njem, ki sam zagotavlja v skriv. razod. (1, 8.): *Jaz sem, govori Gospod, Vsegamogočni.*

a) O božji vsemogočnosti pravimo, kar že beseda pové, da vse premore. Ali kdo bi razložil samo, kar ta besedica „vse“ zapopade? Bogata in mogočna je domišljija človeška; kaj vse si zamore predstavljati! Kaj si zamorejo še le vsi ljudje po svoji domišljiji predočevati in želeči! Posnemimo vse, kar si morejo vsi ljudje in vsi deveteri kori angeljev misliti, — je to vse proti temu, kar je v božjem Duhu in se po njegovi vsemogočnosti izvršiti more, kot kaplja nasproti nezmernemu morju. Besedica „vse“ kaže na nek neizmeren obseg. Kako velik je ta pač v neskončnem Bogu! Ložje se o njem reče, kar izključuje, kakor to, kar ima v sebi. Če torej Bogu pripisujemo, da vse premore, mislimo si pod besedico „vse“ ne samo istinite (resnične) stvari, ampak tudi vse mogoče, ki se misliti dajo, in ki nimajo v sebi nobenega nasprotja z božjim bistvom.

Začni pri višavi nebeški in stopi doli v globočino zemeljsko, poleti od zvezde do zvezde, začni pri najmanjši živalici in povzdigni se k najpopolnši, povzdigni se do Keruba pred obličjem božjim, preišči posamezno stvar v njenih delih in lastnostih — one vse in vse v

njih je od Boga. Zato vsklikne prerok Jeremija (32, 17.): *Gospod, Jehova, ti si nebo in zemljo naredil po svoji veliki moči in svoji iztegneni roki. Kraljevi psalmist (32, 4) pa: Po besedi Gospodovi so nebesa utrjena, in po dihu njegovih ust vsa njih zališava.*

Pa Bog tudi vsak trenutek lahko nove in večje svetove vstvari, proti katerim je sedanji le malenkost, in jih lahko napolni z bitji, ki bi s čudovitimi lastnostmi vse vstvarjeno daleč presegale. V svoji mogočnosti lahko večje zvezdnato nebo napravi; nove rodove žival, rastlin in rud vstvari, in jih vsak hip lahko premeni.

Gledé na to pravi sv. evangelist (Mat. 19, 26.): *Pri ljudeh je to nemogoče, pri Bogu pa je vse mogoče.* Zato je angelj strmeči Devici Mariji pri oznanenju rekel: *Pri Bogu ni nemogoča nobena reč.* (Luk. 1, 37.)

Le enega Bog ne zamore, kar namreč ne more hoteti, ker nasprotuje njegovim neskončnim popolnostim. Tako ne more nič hudega storiti, ker je neskončno svet; ne more hudega poplačati in dobrega kaznovati, ker je neskončno pravičen. Ne more nič bedastega, nič samo sebi nasprotujočega storiti, ker je neskončno moder. Da pa Bog tega ne more, mu ni to slabost, ampak moč in veličanstvo, pravi sv. Ambrož. Ti ne smeš v svoji nespameti in omejenosti Bogu pripisovati, kar nasprotuje kateri njegovi lastnosti; zakaj če bi Bog tudi kaj takega mogel storiti, bi ne bil Bog. Bog more vse, kar hoče; on hoče pa le to, kar se strinja z njegovo natoro in z njegovimi popolnostmi.

b) Bogu je treba, da kaj izvrši, le hoteti. Ako ljudje kaj delajo, rabijo za to tvarino orodja, trud in čas. Brez teh nič ne morejo izvršiti. Ali Bog ne potrebuje, da bi kaj storil, ne tvarine, ne orodja, vse je storil iz nič; ne stane ga nobenega truda, nobenega premišljevanja; ne potrebuje delovanja in časa; ako le hoče, se zgodi, je že storjeno.

Tako sv. pismo naravnost spričuje, da je Bog z enim samim migljejem svoje volje, z eno besedo: *Bodi!* nebo in zemljo in vse, kar je, vstvaril. Psalmist (32, 9.) pravi: *Bog je rekel, in je bilo* (storjeno), *zapovedal je in je bilo vstvarjeno.* Na drugem mestu pa: *Vse, kar hoče, Gospod naredi v nebesih, na zemlji, v morji in po vsch globočinah.* (Psl. 134, 6.) In kakor je vse vstvaril, more tudi s tisto lahkoto vse zopet uničiti; k temu zadostuje le njegova sv. volja. *Če obrneš proč svoje obličje, se vstrašijo, vzameš jim življenje in se vrnejo v svoj prah.* (Psl. 103, 29.)

Pri Bogu toraj ni razločka med moči in hoteti, med hoteti in storiti. V istem hipu misli, hoče in stori — in kaže tako svojo vse-mogočnost.

II. Bog pa svojo vse-mogočnost razodeva na različne načine.

a) Najprej se je božja vse-mogočnost v stvarjenji sveta pokazala in njegova neskončna moč in oblast se je takrat tako čudovito razodela, da mora človek njo občudovaje strmeti. Ali nista nebo in zemlja polna čudežev, katere je na njiju delal Vsemogočni? Kamor obrnemo svoj pogled, povsod vidimo roko mogočnega neskončnega Boga. Ona se nam kaže v najmanjših kakor v največjih stvareh. Dneve, tedne, leta bi moral pripovedovati, kdor bi hotel sledi božje vse-mogočnosti v stvarstvu opisati. Najbolj nam stopi pred oči, če opazujemo zvezdnato nebo. Saj je ono po besedi Tertulijanovi v ozališavo njegovega veličastva zidano in v svojem neizmernem prostoru res vidna podoba njegove veličine. Solnce n. pr. je čez 20 milijonov (zemljepisnih) milj od zemlje oddaljeno in njegovo premerje znaša 192.000 milj. Mislimo si znotranjost solnčno votlo, tako bi lahko v tej krogli 112 (naših) zemelj v ravni črti imelo prostora, in zemlja s svojo luno bi lahko brez zadržka krožila v njej. Krogla iz topa bi čez 25 let potrebovala, da bi s solнца padla na zemljo, med tem ko solnčni žarek ta prostor v 8 minutah preleti. Pet tisuč zvezd na nebu človek lahko zagleda s prostim očesom; z dalnogledom pa na milijone. In vendar stojimo s takim pogledom še le na pragu zvezdovja. Samo tako imenovana rimska cesta ima po zatrijilu učenih zvezdoslovcev krog 18 milijonov stalnih zvezd. In potem njih pota in tek po neizmernih prostorih! Naša zemlja se krog solнца tako hitro suče, da v eni sekundi več kot 4 milje preleti. V tej hitrosti preleti vsako leto v 365 dneh okrog solнца in vendar mi tega premikanja celó nič ne čutimo. In vse te natorne zakone in lepi red nebesnih svetov je ena besedica „bodi“ postavila. Učenjaki, ki nam popisujejo veličastni nébes, naštejejo pa tudi v prikaznih na zemlji, v najbolj neznatnih stvareh velika čuda.

Zato pravi sv. pismo, govoreč o božji vse-mogočnosti: *Po njem so vstvarjene vse reči.* (Jan. 1, 3.) In sv. Pavel (Kološ. 1, 16.) ves zavzet piše: *V njem je vstvarjeno vse v nebesih in na zemlji, vidno in nevidno . . . vse je vstvarjeno po njem in v njem.*

b) Vsemogočnost božja se razodeva v ohranjenji in vladanji vsega stvarstva. *Bog nosi vse z besedo svoje moči*, zatrjuje sv. Pavel. (Hbr. 1, 3.) On ne zapusti več tistega, kar je v

življenje poklical, temveč mu ostane vedno pričuječ. Vsem stvarjem daje bitje in obstanek, in tudi to je delo njegove vseмогоюnosti, enako veliko, kakor stvarjenje. Kakor ga ni prvo stvarjenje stalo nobenega truda, tako tudi to ne, da jih zdaj ohranjuje in vlada. Z besedo svoje moči, z enim migljejem vodi zvezde in svetove, da svojih potov ne zgrešijo. Daje živalim moč življenja, in zeliščem njih rast. Po njem ljudje zamorejo misliti, hoteti, želeči, kaj izvršiti. Njegov dih veje po vsem stvarstvu in vse urejuje. Zato pravi apostelj (ap. dj. 17, 25.): *Bog sam daje vsem življenje, dih in vse.*

Ako bi Bog svojo vseмогоюno roko le enkrat odtegnil od stvarstva, bi vse, kar živi in se giblje, razpadlo v nič. (cf. Ps. 103, 29.) Če bi Gospod hotel razdejati ves svet in vse stvari končati, bi mu ne bilo treba družega, kakor da bi zapovedal, ali hotel, in konec bi bilo vsega svetovja. Zato piše gledé na to vseмогоюnost prerok Daniel (4, 32.): *Vsi prebivalci na zemlji so pred njim šteti kakor nič; ker po svoji volji dela z nebeškimi močmi ravno tako, kakor s prebivalci na zemlji; in ni ga, da bi se njegovi roki ustavil in mu rekel: Zakaj si to storil?* Vse prikazni na zemlji, marsikaj groznega, ki ljudi prestraši, vse se zgodi po njegovi volji in z njegovim dopuščanjem; mnogokrat pošilja obiskovanja v strah in kazen grešnemu človeštvu. V tem smislu njegovo mogočnost preslavlja pobožni Job (9, 4—10.) rekoč: *Kdo se je Bogu ustavljal in je mir imel? On goré prestavlja, oni pa, ki jih zvrne v svojem srdcu, ne vedó. On potresa zemljo z nje mesta, in njeni stebri se majejo. On zapové solncu, in ne izhaja; in zapira zvezde kakor pod pečatom. On sam nebo razpenja in hodi po valovih morjá . . . On dela velike, nerazumljive, in čudovite reči, katerih ni števila . . . In kdo more reči: Zakaj tako delaš?*

Akoravno posamezne stvari svojo nalogo izvršujejo, vendar je v resnici le vseмогоюnost božja, po kateri se vse zgodi, ohranjuje, vlada in urejuje.

c) Posebno jasno razodeva Bog svojo vseмогоюnost s čudeži, ki jih je v starem in novem zakonu delal, in še zdaj dela, ako hoče svojo neomejeno mogočnost pokazati in vsled prošenj ljudi v natorni red in življenje poseči. On je dal natori zakone in jih prestopi, če se mu zljubi. Osode narodov in dogodke na zemlji je določil, pa jih lahko spremeni, če za potrebno spozná. Čudežna dejanja je izvrševal sam ali pa po svojih služabnikih. Med mnogimi čudeži in znamenji je izpeljal svoje ljudstvo iz Egipta, ga v puščavi čudežno vodil. Na njegovo povelje je Mozes vodo iz skale privabil; na njegovo besedo

je solnce obstalo na nebu, dok je Jozue zmagal; se ogenj treh mla-denčev v žareči peči ni dotaknil. Cela vrsta čudežev je spremljevala rojstvo Zveličarjevo in njegovo smrt na križu, da je solnce otemnelo, se zemlja tresla, skale pokale ... Kristus in vsled njegove oblasti aposteljni so neštevilne čudeže delali. In čudeži v sv. cerkvi niso ne-hali, še vedno se na priprošnjo in molitev vernikov zgodé in v njih Bog razodeva svojo vsemogočnost in veličastvo.

III. Toraj je prav naravno, da se vprašamo: kaj nas ta last-nost božja uči in opominja?

a) Ali nas ne bo navdajalo neomejeno spoštovanje pred mogočnostjo in veličastvom božjim? Kdo ne bi s sv. pismom (II. Moz. 15, 11.) vskliknil: *Kdo med mogočnejši je tebi enak, o Gospod! kdo tebi enako veličasten po svetosti, ti strašni in hvalevredni čudo-delnik! Vaš Bog je Bog vseh bogov in Gospod gospodovalcev, ve-liko in mogočni in strašni Bog, ki ne gleda na osebe in darila.* (V. Moz. 10, 17.) En migljaj od njega in svet zgine; ena beseda in nov, večji nastane. Kaj toraj premoremo brez njega in kaj zoper njega? Ako bi se vsi ljudje, vse vojske, vsi angelji zoper njegov sklep vzdignili — so vsi onemogli (brez moči) proti Gospodu; vsi so kakor sipek prah, ki ga vetrov pihlje raznaša na vse strani. Ali niso mo-gočni angelji z luciferjem tega skusili, ko niso hotli spoznati in spo-štovati veličanstva božjega? (Izaija 14, 13 ...)

Kdo bi se toraj njegovi mogočnosti in njegovemu gospostvu vselej, povsod in popolnoma ne podvrgel in v ponižnosti hodil pred njim? Kajti neomejeno oblast ima čez nas in čez vse, kar imamo, čez vse čase in prostore. Zato je že v začetku zgodovine človeške zaklical svojemu služabniku Abrahamu: *Jaz sem Bog vsemogočni, hodi pred menoj in bodi popolen.* (I. Moz. 17, 1.) — Sin Božji nas je na križu odrešil in si novo pravico do nas pridobil. Ali ne bomo toraj pred svojim Gospodom v ponižnosti hodili in zvesto njegove volje spolnovali? Pač se nam spodobi tista molitev, s katero je nekdam Mardohej proti nebu klical: *Gospod, Gospod, vsemogočni kralj, v tvoji moči je vse, in nobenega ni, ki bi se mogel zoperstavljati tvoji volji, če skleneš Izrael rešiti.* (Est. 13, 9.) Ubogajmo toraj vselej opomin sv. aposteljna Petra (I. 5, 6.), ki pravi: *Ponižajte se pod mogočno roko božjo, da vas povikša ob času obiskanja.*

b) Kako nespametni so toraj grešniki, ki se s svojimi hudo-bijami vzdigujejo zoper vsemogočno voljo Gospodovo! Dalj ali dolgo časa dopušča, da se človek zoper njegovo voljo postavlja, da moči svojega duha in telesa v hudo obrača in zlorabi, mu pušča lastno

voljo. Ali v določenem trenutku vzdigne svojo roko in človeške nakane osramoti in prekriža, in slednjič vse tako zasučé, da se očitvidno pokaže njegova volja. Kdor toraj zoper božjo voljo dela, grešuje, v nepokorščini trdovraten ostane, le samega sebe pogubi. Moder je le, ki svojo voljo božji vsemogočnosti podvrže, s tem si zagotovi blaženost. Zato piše sv. Bernard: *Bog je vsemogočen, in si podvrže vse; nekatere zoper njih voljo, in taki so nesrečni; nekatere z njih voljo, in taki so srečni.* Grešnik si mora zapomniti besede Eleazarjeve: *Če se tudi zdaj . . . sodbi . . . človeški umaknem, roki Vsemogočnega vendar ne uidev ne živ, ne mrtev.* (II. Mak. 6, 26.) Vedi pa, grešnik, da je *strašno pasti v roke živega Boga.* (Hbr. 10, 31.)

c) Enako nespametni so tisti ljudje, ki čudeže tajijo in dvomijo o znamenjih, ki jih je Bog v stari in novi zavezi dopustil. Sedanja brezverska vêda toliko govori o nespremenljivih zakonih nature in na te se opirajoč trdi, da čudeži niso mogoči. Toda le en pogled na božjo vsemogočnost — in ta ugovor odpade. Kaj so natorne postave? Ali jih ni volja vsemogočnega Gospoda postavila? ali jih ta ne more spremeniti in za trenutek omejiti, kakor se njeni modrosti in mogočnosti zazdi? Kdor taji čudež, taji tudi njegovo vsemogočnost. Če bi bile natorne postave nespremenljive, bi bile močnejše kot božja mogočnost. Toraj ponižno veruj vse čudeže in znamenja, o katerih govori sv. pismo.

č) Kdo bi občudoval božjo vsemogočnost, da bi ga k zaupanju ne vabila? Pač mora psalmistu pritrditi, ki pravi: *Ne zanašajte se na poglavarje, na človeške otroke, pri katerih ni pomoči . . . Blagor njemu, katerega pomočnik je Jakopov Bog, kateri zaupa v Gospoda, svojega Boga.* (Is. 145, 2 id.) V prvi vrsti mora biti tvoje zaupanje stavljeno na Boga, saj vse, kar pričakuješ in česar želiš od ljudi, slednjič le od njega izvira, ker on jim daje spoznanje in svêt, da tebi pomagajo. V vseh svojih stiskah, potrebah in zadregah se oziraj vselej k njemu ter se podvrzi njegovi vsemogočni volji in vedi, da se ti bo vse v dobro izšlo. Saj ti apostelj (Rim. 8, 31.) zagotavlja rekoč: *Če je Bog z nami, kdo bo zoper nas?*

d) Se en opomin nam vsemogočnost božja na srce poklada. Vsemogočni je red na zemlji ustanovil in oblast, ki njemu pripada, svojim namestnikom izročil, da v njegovem imenu postave dajejo. Starišem, kraljem, cerkvi je svojo oblast odstopil. Njegove mogočnosti in gospostva čez nas bi ne spoznavali, ako bi teh ne poslušali, ki nam v njegovem imenu govoré. Popolnoma prost ni noben človek. To je le Bog, ki gospoda čez-se ne pozná. Podvrzimo

se toraj oblastim v voljni pokorščini, saj s tem ubogamo in čistimo svojega vsemogočnega Gospoda.

Dragi kristijani! Ako bomo tudi mi vselej prešineni tako žive vere in trdnega zaupanja v božjo vsemogočnost, kakor gobovi in stotnik današnjega evangelija, potem bomo tudi mi deležni enakih dobrot in milost, kakor ona. Tudi nam bodo veljale evangelijske besede: *Pojdi, in kakor si veroval, tako se ti zgodi!* Amen.

Anton Žlogar.

2. Bolniki in njih strežniki.

Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti.

Mat. 8, 2.

Čeravno je bil Jezus do vsih ljudi dobrotljiv in ljubeznjiv, je bil vendar prav posebno dobrotljiv do bolnikov, kakor prigodbi današnjega sv. evangelija pričate. Sam je rekel, da ne zdravi, ampak bolni potrebujejo zdravnika. Bolniki ob njegovem času so to pač dobro vedeli; zato so se trumoma njemu bližali. S kolikim zaupanjem se mu približa gobovi, rekoč: *Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti!* In zaupanje njegovo ni zastonj; precej Jezus svoje vsegamogočne besede izgovori: *Hočem, bodi očiščen.* In s kako živo vero in trdnim zaupanjem se bliža stotnik Jezusu in prosi za bolnega hlapca. Dokler cerkev stoji in bo stala, se nam vedno v zgled stavi njegova vera, njegovo zaupanje. Zato je tudi slišal tolažbe polne besede: *Pojdi, in kakor si veroval, tako se ti naj zgodi!* — Kdo more razumeti srečo in veselje teh dveh tako čudovito ozdravljenih! Gobe so bile v tistem času in v tistem kraju najhujša in tudi najostudniša bolezen. O bolnem hlapcu pa sam njegov skrbni gospodar pravi: *Gospod! moj hlapec leži domá mrtvouden, in ga hudo vije.*

Pa kakor sta se ta dva veselila zopet zadobljenega zdravja, tako mislim, da jima tudi bolezen ni ostala brez vsega dobička. V boleznih se namreč spomni človek premnozihih reči, na katere v zdravih dneh še mislil ni. Na kar človek v zdravju dostikrat pozabi, na to ga bolezen večkrat prav občutljivo opomni; in kar človek v zdravju z vsem prizadevanjem išče, to mu bolezen pristudi, in na kar je v zdravju svoje srce vezal, to v boleznih dostikrat zaničuje; zato pa tudi od teh dveh, katerih čudežno ozdravljenje nam današnji sv. evangelij sporoča, smemo reči, da jima je bolezen nauke podala, po katerih sta se učila zanaprej

bolj modro živeti. Ostanimo tudi mi pri teh naukih in prevdarimo danes: kaj bolezen uči bolnike, in one, kateri so pri bolnikih?

Prvi nauk, katerega mora bolnik iz bolezní posneti, je ta, da ga bolezen k spoznanju samega sebe vabi. Kakor dolgo človek v posvetnem veselji živi, časno srečo vživa, je dostikrat tako preslepljen, da se nič ne spozná. Kadar pa človeka bolezen na posteljo veže, ga posvetno veselje zapusti, in je človek tako rekoč bolj sam na se navezan, tedaj se v njem večidel neki notranji glas zbudi, namreč glas vesti, katera mu, ko bi se tudi branil, nauke daje, ki jih mora poslušati. Ta mu oznanjuje marsikatero pregreške, na katere poprej v zdravji še mislil ni, kaže mu huda nagnenja, po katerih je večidel živel, pokaže mu dela, katera iz ljubezni do samega sebe ni nikoli za slabe spoznal. Bolnik tudi spozná, da celo pri dobrih delih so ga vodile samopridnost, pozemeljska čast, hvala ljudi ali pa strah pred njimi, da je dobro storil in hudega se varoval, ne pa ljubezen do Boga, iz katere bi morali vse storiti, ako hočemo, da bo pravo vrednost imelo. In marsikateri nikoli ne bi bil k spoznanju samega sebe prišel, ko ga ne bi bila bolezen primorala premišljevati svojo vrednost in nevrednost, ako mu ne bi bila bolezen oči odprla, njegovo življenje odkrila in razvideti dala, kakošno je bilo.

Toda bolezen človeka ne pelje samo k spoznanju samega sebe, ampak ga tudi uči časne darove po vrednosti ceniti. Eden največjih darov v življenji pa je gotovo ljubeznjivo zdravje, katerega pa marsikateri brez premisleka in usmiljenja z nezmernostjo v vživanju pozemeljskih darov zapravlja. — Brez pomisleka daruje posvetnemu veselju svoje premoženje in svoje zdravje, kakor da bi bilo v njegovi moči si svoje življenje podaljšati. Toda ko je napravil svojo največjo časno dobroto, svoje zdravje in ga bolezen s hudim trpljenjem na posteljo vrže; zdaj še le vidi in čuti kaj je zgubil, zdaj se še le prepričuje, koliko človeku manjka, ako zdravja nima, in s težkim srcem misli na tisti čas, kedaj bo zopet mogel vstati in zapustiti svojo samotno hišico ter iti na prosto, da se bo mogel zopet veseliti narave in njene lepote. Koliko sklepov ne stori taki bolnik, ko je po bolezní veliko vrednost zdravja zvedel; kako bo znanprej vedel vse drugače ceniti svoje zdravje, ako ga mu bo ljubeznjivi Bog še katerikrat dal, in kako si ga bo prizadeval ohraniti, kar bi se nikoli ne bilo zgodilo, ako bi ga bolezen ne bila potrla.

Kakor pa nekateri ne znajo svojega telesnega zdravja ceniti, ravno tako so drugi, kateri na časno blago, posvetno pre-

moženje preveč drže. Za to dajejo dostikrat svojo moč in čast ali poštenje, temu samemu darujejo vse svoje misli, besede in prizadevanja, čas in počitek, samo v tem si upajo svoj mir doseči. Pa kako kmali bodo prepričani, da svetno blago nima nobene prave vrednosti za nje. Bolezen človeka potlači, ga loči od njegovih časnih opravil. Išče pomoči, pa je z vsim svojim premoženjem, zaradi katerega je tudi svoje zdravje zapravljal, ne more pridobiti, ali si vsaj za nekoliko bolečine olajšati. Od dne do dne se bolj prepriča, da samo časno premoženje ne more človeka srečnega storiti. Bolezen toraj mu na glas pričuje, kako malo mu more samo časno premoženje sreče in zadovoljnosti prinesiti, in kako slabo tisti zida, kdor se le na svetno in časno zanaša.

Ali bolnik se v bolezni ne uči samo časnemu premoženju pravo pametno vrednost pripisovati, ampak uči se tudi dostikrat spoznati vrednost teh, kateri ga v njegovi bolezni obdajajo. Marsikateri človek, za katerega se bolnik v zdravji ni zmenil, ali ga pa še dostikrat zaničeval, zdaj pri bolnem neko nezapopadljivo potrpežljivost, neizrekljivo postrežnost in zvesto službo kaže, po kateri mora bolnik svojo mu poprej storjeno krivico spoznati, in skleniti, se zanaprej do tega človeka bolj spodobno in pametno obnašati. — Pa katerega bolni mladeneč ali deklica najpoprej zagleda pri svoji postelji, kamor ju je bolezen položila? Ali mar ne svojih skrbnih starišev, katere je poprej v zdravji s svojo nepokorščino dostikrat razžalil? Z vsim trudom si prizadeva skrbna mati svojemu otroku bolečine polajšati, noč in dan čuje pri njem, mu v vsih rečeh, kar poželi, hoče voljo spolniti. — Z vso močjo si prizadeva skrbni oče svojemu otroku bolečine odvzeti, in se nobenega potroška ne boji, samo da bi mu poprejšnje zdravje zopet pridobil. In ko tako vidi mladi bolnik svoje stariše — očeta in mater, kakor dva zvesta varha pri svoji postelji, katera tako rekoč z njim trpita, mora se prepričati, ako ravno poprej ni nikoli spoznal, da zanj na svetu ne more več sreče biti, kakor da mu je Bog ljubeznjivo mater in skrbnega očeta dal; pa tudi spozná, kako se je dolžan za to veliko srečo hvaležnega skazati do Boga in starišev.

Zakonski mož, kedo je prvi pri tvoji postelji, na katero te bolezen veže? ali ne tista, katero si poprej v svojem zdravji večkrat zaničeval, ji vse hudo rekel, znabiti celó preklel uro in čas, o kateri sta se združila; in zdaj ti je dobra, kar te je bolezen ponižala, ko ti streže, za tvoje ozdravljenje skrbi in zavoljo tvoje nejevoljnosti dostikrat več trpi, kakor ti. Glej, tukaj ti dá bolezen spoznati vrednost skrbne žene, na katero poprej nikoli nisi pomislil.

Ako pa bolezen človeka zmiraj bolj in bolj slabi, ali do nevarnosti prihaja, da bo treba iti od svojega življenja odgovor dajat; kje potem še bolnik pomoč išče, od katerega tolažbo in polajšanje trpljenja pričakuje? — Ali ne od tega, katerega je marsikateri v dnevih svojega zdravja sovražil, njegove nauke, podučjenja in svarila zaničeval, ga zasramoval ali celó klet? Tedaj svojega učenika, svojega duhovnega pastirja želi k svoji postelji, kjer se ga še le uči spoznavati kakor svojega najboljšega prijatelja, brez katerega se ne upa s tega sveta ločiti. Temu, katerega je še le na smrtni postelji spoznavati začel, razodene svojo vest, težavne skrivnosti svojega srca; — iz njegovih ust posluša tolažbe polne besede, katere njegovo slabotno zaupanje podpirajo, — iz njegovih rok prejme popotnico za večno življenje, živega Boga Jezusa Kristusa, kateri je pot, resnica in življenje; in tako v njegovi družini zadobi moč, v voljo božjo udan se v večnost podati.

Ako se je pa Bog bolnika usmilil, in mu zopet poprejšnje zdravje dodelil, mu je pa bolezen zopet polno naukov zapustila; posebno da se je učil bolj svojega ljubeznjivega Očeta v nebesih spoznati. — Kako lahko človek v dneh zdravja, veselja in sreče pozabi svojega dobrotljivega Očeta, kateri mu vse to daje; človek je sam v-se in svojo srečo zamišljen in se nič ne zmeni za njega, od katerega vse to pride. — Ali v dnevih žalosti, trpljenja, kjer nobena reč več ne pomaga, se še le človek zbudi in začne pri tem pomoči iskati, na katerega poprej še porajtal ni — tukaj se uči verovati v ono moč, katera vse druge preseže, — upati v ono podporo, brez katere nobeden obstati ne more — ljubiti se uči večno ljubezen, katera ga ne pahne od sebe, ako ji je ravno tako nezvesto služil; in tako se je učil njega spoznati, v katerega roki je njegovo zdravje, življenje in smrt.

Toda bolezen ne daje samo bolniku, ampak tudi tem, kateri so pri njem, nauke prave krščanske dolžnosti; ker tu se uči zdravi dostikrat spoznati slabe posledke razuzdanega življenja; ali pa vidi voljno potrpljenje nezadolžene bolezní. — Nobeni učeniki, nobeni nauki in nikakoršne bukve ne morejo človeka tako živo prepričati, kakor ravno skušnja. Zato pa tudi ne morejo za zdravega lepši nauki biti, kakor mu jih bolniška postelja daje. — Pristopite kolikorkrat se vam priložnost ponudi, do enega ali družega, ki ga bolezen na posteljo veže, pristopite k njemu, in se učite človeško slabost spoznati; prepričajte se, kako tam cvetje mladega življenja osahne, kako moč odraščenelega moža gine, kako življenje ostarelega človeka ugasuje; —

pristopite k taki postelji in videli bote, kako vam bo vse veselje za posvetno odpalo, kako na glas vas bo vest k spoznanju klicala, — videli bote, kako majhno ceno ima telesna lepota, časno premoženje in pozemeljska sreča; učili se bote spoznati ostudnost in grdobijo greha; nek znotranji strah vas bo preletel, ako se nanj zmislite, in srčne želje se bodo v vas obudile, po čednostih hrepeneti.

Po takih naukih, glejte, bo človek pripravljen se v vsih priložnostih življenja prav po krščanski modrosti obnašati. — Marsikateri od vas je že pogosto stal pri postelji nevarnega bolnika, kjer je le srčna molitev in trdno zaupanje na Boga bila edina pomoč; v taki priložnosti se človek tako rekoč v duhu loči od vsega pozemeljskega in le v svojem Bogu živi. — Kdor je svojega skrbnega očeta, ljubeznjivo mater, brata, sestro ali zvestega prijatelja v bolezni obiskal, mu stregel, dolge noči pri njegovi bolniški postelji prečul, mu tudi mrtvaško svečo v roke podal, nazadnje pa še njegovo mrtvo truplo na pokopališče spremil, — taki bo gotovo spoznal nečimernost vsega posvetnega, majhno vrednost telesne lepote in minljivost časnega veselja; takemu se bojo gotovo želje po vikšem, boljšem, in stano-vitnejšem obudile.

Taki zaklad prave krščanske modrosti, glejte, dobi človek v hiši žalosti, pri postelji bolnika; tam se človek uči sam sebe in pa čednost spoznati; tamkaj človek dobi nauke in pomoč v stanovitnosti ostati na nevarni poti proti večnemu življenju, zraven ga pa vedno spominja, da vse naše življenje je kakor neko kratko zadržanje na grobu ljubih ranjcih, kjer večkrat zdihujemo in njih križe ogledujemo, tako dolgo, da bomo tudi mi k njim prišteti. — Preljubi, ki si zdaj še mlad, (še mlada), še trden in popolnem zdrav, nikar ne misli, da tebe moja današnja pridiga kar nič ne zadeva. Nikar preveč ne zidaj na svojo moč in na svoje zdravje; kako lahko in kako hitro tudi tebe položi bo-lezen na bolniško ali celo na smrtno posteljo! In takrat boš tudi ti tako spoznal in čutil, kar sem danes o bolnikih povedal. Neizmerno ti bo žal za prelepi čas, ki si ga v zdravih dneh zapravljal; milo se ti bo storilo, da si se v najlepših letih toliko trudil za pozemlske za-klade, za nebesa pa tako len bil! Takrat bi vse rad popravil, pa v tako kratkem času in v toliki slabosti ti ne bo več mogoče. — Ne pozabite, ljubeznjivi! nikoli teh naukov, ker ti vas bodo hudega varovali in vas k večni sreči pripeljali. Amen.

J. P—k.

Četrta nedelja po sv. treh Kraljih.

1. Lastnosti božje. — X. Božja dobrotljivost.

Kaj ste boječji, vi maloverni? Mat. 8, 26.

Učenci so bili vsi v strahu zavoljo nevarnosti, ki jim je pretela na morji. Kaj pa je bil vzrok njih boječnosti in obupljivosti? Jezus sam to naznani z vprašanjem: „Kaj ste boječji, vi maloverni?“ — Njih majhina vera in slabo zaupanje v Jezusa in njegovo mogočnost je bil vzrok njih obupljivosti. Če bi bili pomislili, da je v njih sredi Jezus, ki čuje nad njimi, akoravno spi, k' jih váruje in skrbi zanje, da se jim nič žalega ne zgodi, bi bili lahko mirni ostali.

In kdo ne bi zopet občudoval dobrotljivosti milega Jezusa, ki plahih učencev ni zapustil, ampak zapovedal vetrovom in morju in je kmalo nastala velika tihota? Akoravno učenci te milosti zavoljo svoje omahljivosti še celó vredni niso bili, vendar razodene Jezus svoje dobro sree. Pokara jih sicer zbog malovernosti, a vendar jim skaže dobroto, ko jih reši pogina v morskih valovih.

Tako pa se Bog zmir obnaša do človeštva. Čeravno ljudje zavoljo neštevilnih grehov, s katerimi ga žalijo, niso vredni, vendar jim on deli mnoge dobrote; kajti to je ravno lastnost njegovega bistva, da je neskončno dobrotljiv do svojih stvari, kakor se hočemo danes še bolj prepričati.

V ta namen vam pojasnim:

1. Božjo dobrotljivost,
2. njene opomine.

I. Dobrotljivost je tista lastnost človekove volje, ki ga nagiblje, drugim dobro hoteti in dobro storiti. Človek se imenuje toliko dobrotljivejši, kolikor več dobrega drugim želi, kolikor več dobrega tudi stori, in kolikor bolj nesamopridna je ljubezen, s katero dobrote skazuje. Če pa to lastnost prenesemo na Boga, moramo trditi, da jo ima v neskončni meri; on je neskončno dobrotljiv, to se pravi: Bog hoče iz ljubezni vsem stvarjem dobro in jim tudi res skazuje neštevilne dobrote.

1. Bog hoče nam in vsem stvarjem dobro. Kajti *ti*, (o Gospod), *ljubiš vse, kar je, in ničesar ne sovražiš od tega, kar si naredil* — pravijo bukke Modr. (11, 25). Kakor je solneu lastno svetiti in ogrevati, tako in še neizmerno bolj je Božji natori lastno

vsem stvarjem, ki jih je po svojih večnih sklepih poklical v življenje, dobro hoteti. Narava ljubezni obstoji ravno v tem, da se ljubljene stvari dobro hoče. Bog pa je ljubezen. Ljubezen, s katero nas on ljubi in nam dobro hoče, je tudi večna in nevstvarjena kot Bog sam. Zato pa ona neskončno presega ljubezen vseh stvari. Noben oče, nobena mati nas ne more tako ljubiti, kakor nas ljubi Oče nebeški. Ljubezen starišev do otrok je že velika. Velika je ljubezen Jakopova do sinu Jožefa, za katerim je toliko časa žaloval; velika tudi kralja Davida do sinu Absalona, katerega je bitko objokoval, akoravno mu je ta očetovske dobrote plačeval z nehvaležnostjo. (2. Kralj.) Še nežnejša je materna ljubezen. *Ali more mati svojega otroka pozabiti*, — pravi Gospod po preroku (Iz. 49, 15.) — *da bi se ne usmilila sinu, ki ga je rodila? In če bi tudi mati na svojega otroka pozabila, vendar jaz nočem tebe pozabiti.* Če Bog sam tako zagotavlja, kdo bi mogel dvomiti nad njegovo dobrotljivostjo? Vsem hoče biti Bog ljubeznjiv in dobrotljiv oče; ako bo (in je) katerim oster maščevalec, so sami tega krivi, ker ga s svojo hudobijo silijo h kaznovanju, saj to zahteva njegova pravičnost in svetost; in ako bi hudega ne kaznoval, bi ne bil neskončno dobrotljiv.

2. Da pa Bog res hoče dobro, kaže z neštevilnimi dobrotami, katere deli stvarjem sploh, posebno še človeku. Zato pravi sv. Jakop (1, 17.): *Vsak dober dar in vsako popolno darilo je od zgoraj in pride od Očeta svetlobe.*

a) Vse stvari na nebu in pod nebom imajo vse dobro le od Boga. Prelepo opeva psalmist (103, 10—15.) božjo dobrotljivost v vstvarjenji rekoč: *Ti (Gospod) pošiljaš studence po dolinah, da med gorami vode tečejo. Pije jih vsa poljska živina; divji osli čakajo v svoji žeji. Ob njih stanujejo ptice spod neba; zmed pečevja se glasijo. Ti namakaš goré od zgoraj; s sadom tvojih del se prenapolnjuje zemlja. Daješ travo živini rasti in zelišča ljudem v postrežbo, da kruh pripravljáš iz zemlje . . . In na drugem mestu: Oči vseh upajo v té, Gospod, in ti jim daješ jed ob pripravnem času. Ti odpiráš svojo roko, in nasituješ vse živo z blagodarom.* (Ps. 144, 15. 16.) Življenje, zdravje, veselje, jed, pijača, obleka, hitrost . . . sploh vse, kar stvari imajo, je dar božji. Zato pravi psalmist (64, 10—14.): *Ti obiskuješ zemljo in jo napajaš; in jo silno obogatiš . . . ti jim jed pripravljáš . . . Blagoslavljáš okroglo leto, in tvoje polje je napolnjeno z rodovitnostjo . . .*

Kako resnična je toraj beseda Davidova: *Dober je Gospod vsem, in njega usmiljenje je do vseh njegovih del.* (Ps. 144, 9.)

b) Posebno pa Bog z očetovsko dobrotljivostjo skrbi za človeka; njega obsiplje še z večimi milostmi, kakor druge stvari. K neštevilnim časnim in pozemeljskim dobrotam, ki jih imamo skupno z drugimi stvarmi, nam deli še veliko duhovnih in čeznatornih dobrot. Imamo pamet, da pravo od krivega razločujemo, koristno iznajdemo, različnega se učimo, svoje stanje si zboljšamo; imamo spomin, da se spominjamo videnega, slišane, naučenega; imamo prosto voljo, da dobro lahko storimo in hudo opustimo; imamo vest, ki v vsakem slučaju pové, kaj je dobro kaj pa zlo; imamo neumrjočo dušo, da bi kedaj Boga gledali ter se z njim veselili na vekomaj.

Vse te dušne dobrrote so božji darovi in veliko bolj dragoceni, kakor telesni; kajti ti so, ki nas čez živali povzdigujejo in nas delajo Bogu podobne; tako da pač smemo s psalmistom (8.) vsklikniti: *Kaj je človek, da se ga spominjaš, ali sin človekov, da ga obiskuješ? Le malo pod angelje si ga postavil, s častjo in slavo si ga obdal in postavil čez delo svojih rok!*

Kako velike so potem čeznatorne dobrrote in milosti, ki nam jih Bog neprenehoma deli v dosego izveličanja! Največji dokaz njegove dobrotljivosti je pač to, da je poslal svojega Sina na svet. *S tem se je božja ljubezen do nas razodela* — pravi apostelj (I. Jan. 4, 8.) — *da je Bog poslal svojega edinorojenega Sina na svet, da bi mi po njem živeli.* In *večje ljubezni* — pravi ravno tisti apostelj (15, 13.) — *nima nihče, kakor če dá življenje za svoje prijatelje;* Sin božji pa ga je dal za svoje sovražnike, nas uboge grešnike. A njegova dobrotljivost in ljubezen je znašla še drug pomoček, da bi vedno med nami prebival ter nam delil svoje milosti; postavil je zakrament sv. rešnjega Telesa, v katerem nas vedno razveseljuje s svojo pričujočnostjo; sam pride v naše revno srce, da bi se z nami tesno zedinil in nam dal zastavo večnega življenja.

Neštevilne so toraj dobrrote, dušne in telesne, s katerimi Bog obsiplje človeka.

3. In kaj je Boga nagnilo, da je tako dobrotljiv in radodaren do nas? Ali so morda dobrrote, ki jih nasproti od nas pričakuje? Pa kaj dobrega imamo mi, da bi ne bilo njegova lastnina? Ali je morda upanje naše zveste službe, nasprotne ljubezni in hvaležnosti? Ali ni marveč naprej videl, da ga bomo velikokrat žalili, zlorabili njegove dobrrote in njegove darove povračevali z nehvaležnostjo? In če bi mu bili tudi do zdaj zvesti ostali in ljubezen povračevali z ljubeznijo, bi vendar le morali spoznati, da smo nevredni hlapci, ki nismo več storili, kakor le svojo dolžnost. Kakšno korist moremo pač

skazati mi uboge stvari Najvišjemu, neskončno bogatemu? Ali moremo neizmerno morje njegove blaženosti pomnožiti le za eno kapljo? Gotovo ne; da je neskončno blažen, Bog ravno tako malo potrebuje naše službe, kakor solnee blede luči kake svetilnice, da je morje svetlobe, ki razsvetljuje celi svet.

Kaj je toraj Boga nagnilo, da nam skazuje v toliki meri svojo dobrotljivost? Nič drugzega, kot njegova čista, nesamopridna, čez vse velika ljubezen. *Zavoljo svoje prevelike ljubezni, s katero nas je ljubil, ko smo bili mrtvi zavoljo grehov, nas je oživil s Kristusom*, pravi apostelj. (Efež. 2. 4.) Kar tu sv. Pavel omeni o milosti odrešenja in opravičenja, to velja o vseh dobrotah božjih, za vse se imamo zahvaliti veliki, nezasluženi ljubezni božji. — Bog deli vse dobrote z blagovoljno, ljubeznjivo naklonjenostjo, z nesamopridno ljubeznijo, ne da bi se utrudil, ako smo jih celó zlorabili v njegovo onečastenje. Zato govori po preroku (Jerem. 31, 3.): *Zvečno ljubeznijo te ljubim, toraj se te usmilim in te k sebi potegnem.*

Ker ima radodarnost božja proti vsem stvarjem vse te lastnosti v največji meri, zato po pravici rečemo, da je Bog neskončno dobrotljiv.

II. Ako pa to slišiš, potem si moraš prizadevati to storiti, to posnemati, k čemur te veže dobrotljivost božja.

a) Po preroku Ozeji (11, 4.) je Bog zagotovil: *Vlekel jih bom nase s vezmi ljubezni.* Če pomislimo na vse dobrote, ki jih je Bog človeštvu skazal po vstvarjenji, ohranjenji, odrešenji, posvečenji in po obljubljenem in zagotovljenem poveljanju: ali ne bomo spoznali, da ga vleče k sebi z ljubeznijo? Ali pa se mu mi damo prikleniti s temi sladkimi vezmi?

Mi ljubimo prijatelja, ker se nam je katerikrat prijaznega skazal, ljubimo stariše, ker so nas že od detinstva obsipavali z dobrotami: in Boga, kateremu se imamo za vse zahvaliti, ki nam neprenehoma odpira zaklade svojega bogastva, ne ljubimo, smo hladni in mrzli proti njemu, ki ima edini pravico do našega srca, in ki naravnost zapoveduje: *Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca...* (V. Moz. 6, 5.)

In če vprašaš, kakšna naj bo ta ljubezen, odgovorim: Naj ne bo samo v besedah, nego tudi v dejanji in resnici, kakor nas tudi Bog ljubi v dejanji in resnici. Obstoja naj v tem, da ne živimo sebi, ampak Bogu, da ne iščemo svoje, ampak njegove časti, da spolnujemo njegove zapovedi, da svoje dušne in telesne zmožnosti rabimo v njegovi službi, in se ne bojimo nobenih žrtev, če jih on zahteva. Ta ljubezen tirja, da radi nanj mislimo, se ž njim pogovarjamo v molitvi, po njem hrepenimo in v njem iščemo svojega miru in svoje zadovoljnosti.

b) Ako bi se pa še ne mogli pospeti k tako visoki nasprotni ljubezni, bodimo mu vsaj iz srca hvaležni za njegove dobre. Nehvaležnost je znamenje nizke duše. Mari li zastonj sv. pismo opominja zahvaljevati se Gospodu? Piše li sv. Pavel (I. Tes. 5, 18.) zastonj prvim krščanom: *Zahvalite se v vsem, ker to je volja božja?* So-li v sv. bukvah zastonj zapisane veličastne hvalnice Mozesa po prehodu čez rudeče morje, treh mladenčev po čudezni rešitvi v ognjeni peči, hvalnice pogumne Judite, Debore, Estere? Gotovo ne; kajti dobre božje prejemati, ne da bi se delivcu zahvalili, se pravi, prezreti njegovo dobrotljivost pa lastno odvisnost; se pravi: odvzeti mu čast in se nevrednega storiti prihodnih dobrot, ker *nehvaležnost*, po besedah sv. Bernarda, *kakor oster veter posuši studenec usmiljenja in dobrotljivosti*. Zato apostelj šteje nehvaležnost med grehe paganske dōbe, in David (ps. 77, 11.) britko toži čez Izraelce, *da so pozabili njegovih dobrot in čudežev, katere jim je kazal*. In Kristus sam vpraša, ko je deset gobovcev ozdravil ter se je le Samarijan prišel zahvaliti: *Ali jih ni bilo deset ozdravljenih? Kje je pa onih devet? Nobeden se ni našel, ki bi prišel in Bogu dal čast, kakor ta ptujec?* (Luk. 17.) Ali ne zadeva tako očitanje tudi mnogih kristijanov? Ali ne reče lahko Gospod: „Tolikim odpiram svoje radodarne roke, pa kako malo se mi jih zahvali!“ Ali jih ni dokaj, ki se ob sklepu leta, dneva, obeda, hvaležno ne ozró k delivcu vsega dobrega! Glej, da tudi tebe, kristijan moj, to očitanje ne zadene! Spominjaj se rad božjih dobrot, oziraj se hvaležno k njegovi radodarni roki in vsak dan vsklikni z Davidom (ps. 115, 3.): *Kaj čem vrniti Gospodu za vse, kar mi je dal?* ter reci: *Hvali moja duša Gospoda, in nikari ne pozabi vseh njegovih dobrot*. (Ps. 101, 2.)

c) Kaj pa je potem misliti o tistih kristijanih, ki Bogu ne skazujejo ljubezni pa hvaležnosti, ampak ga celó žalijo ter dobro plačujejo s hudimi grehi; ki vse darove božje: um, voljo, prostost, ude in čute, čas, premoženje in zdravje zlorabijo ter kljubujejo njegovim zapovedim; in med tem, ko jih Bog ljubeznjivo pritiska na srce, takorekoč brusijo meč, da bi ga britko ranili? Ali niso to največji nehvaležneži? Nikoli toraj prostovoljno z grehom ne žali pre-dobrotljivega Boga!

d) Dejansko pa boš svojo nehvaležnost dobrotljivemu Bogu skazal s tem, da si tudi ti dobrotljiv svojemu bližnjemu. To dolžnost nam naklada sv. Janez, ko piše (I. 4, 11.): *Ako nas je Bog tako ljubil, (kakor smo prej slišali), moramo tudi mi eden drugzega ljubiti*. Hočeš torej Najdobrotljivejšemu v tej lastnosti podoben postati, usmili

se svojega bližnjega po njegovi podobi vstvarjenega; radodarno odpri roko potrebnemu, obleci golega, nasiti lačnega, napoji žejnega, obriši solze stiskanemu . . . In če imaš še višje duhovne dobrate, deli jih potrebnim. So tudi ubogi v duhu, ubogi na resnici in tolažbi: deli jim miloščino dobrega sveta in tolažbe; poduči dvomeče, pelji zmotene na pot resnice; ponosen bodi na to, da moreš osrečiti svojega bližnjega.

e) Slišali smo, da je Bog dobrotljiv do vseh svojih stvari, posebno pa do človeka. — Ali ta lastnost ne opominja tudi tebe, dragi moj, da si milega srca do vseh stvari — celo do brezumne živine? Tudi ona je zate velik dar božji, ki pospešuje tvoje blagostanje. Ne ravnaj grdo ž njo, ne suvaj, ne tepi, ne kolni je . . . tudi ona je občutljiva, tudi njo boli. Poslušaj Modrega, ki pravi (Preg. 12, 10.): *Pravični skrbi tudi za svojo živino; hudobni pa je neusmiljenega srca.* — Koliko bolj moraš še le biti usmiljen do človeka; in ker Bog nobenega ne izključi od svoje dobrotljivosti, tudi ti ne smeš nikogar izvzeti od svoje dobrotljivosti; ne prijatelja, ne ptujca, ne sovražnika, *da bote otroci svojega Očeta, ki je v nebesih, kateri daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, in dá dežiti na pravične in krivične.* (Mat. 5, 44.) Kakor je božja ljubezen nesamopridna, tudi ti pri svoji dobrotljivosti ne išči posvetne hvale, marveč le čast božjo in božje dopadajenje.

Taki in enaki so nauki ter opomini, katere so junaki krščanske ljubezni zajemali iz premišljevanja dobrotljivosti božje. Kdo bi mogel prešteti vse družbe, bratovščine, rede . . ., ki so vse svoje življenje žrtvovali delom krščanske ljubezni, da so jetnike reševali, popotnike sprejemali, bolnikom stregli, ubožce oskrbovali, reveže obiskovali? . . . Kdo ne pozna sv. Vincencija Pavla, sv. Elizabete, Tomaža Novljanskega, Jeronima Emil. . . vse tiste angelje ljubezni, katerih imena preslavlja nebo in zemlja! Pri spominu dobrotljivosti božje ogrevale se je njih sree za taka slavna dejanja. — In pa kako hvaležni so bili Bogu za vse dobrate, ki jim jih je skazoval, kakor zdaj nam, na duši in telesu: kako goreče so povračevali ljubezen z ljubeznijo! — Toraj vsem veljá evangelijski klic: *Pojdi in tudi ti tako stori!* Amen.

Ant. Žlogar.

2. Zakaj je Jezus spal med viharjem?

Vstal je velik vihar na morju, da so valovi čolnič pokrivali; on pa je spal.
Mat. 8, 24.

Grozovit prizor nam popisuje sv. evangelij današnje nedelje. Vihar na morju! Človek si kaj strašnejega misliti ne more. Kedor to od blizo gleda ali celó sam poskuša, ne bo svoje žive dni pozabil onega prizora strahú in groze. Kedor pa morja še videl ni ali vozil se po njem, ta ne more imeti celó nobenega razuma o tem. Pa saj tudi vihar na suhem s silnim pišem, gromom in treskom, ploho ali celó točo človeka s strahom navdaje in kedor je takrat zunaj pod milim nebom, pomnil ga bo vse svoje življenje. Še hujši pa, še strašnejši je vihar na morju. Silni valovi, ki jih drvi in raztepa vihar sem-tertje, se spenjajo kviško in kopičijo eden vrh drugega. Morje srdito kipi in se peni. Tu se vzdigujejo visoke vodene gore, tam se odpirajo tamni brezni. In vse to dela tako šumenje in vrenje in bučanje, da človeku kri zastane od strahú. — In pomislite, sredi takó zdivjanega morja se maje mala barčica, v kateri je Jezus s svojimi učenci! Vihar jo zanaša na vse kraje kakor drobno igračo, valovi na njo pljuskajo in jo žugajo potopiti na dno morja. Učenci Gospodovi vsi prestrašeni vpijejo na glas, gotova smrt jim je pred očmi. Hitro zbudé Jezusa, ki je v kotu barke mirno spal in ga z obupnim glasom prosijo: *Gospod, reši nas, če ne, poginemo!*

Sv. Ambrož pri premišljevanju današnjega sv. evangelija stavi vprašanje: *Kako je mogel Zveličar v takem viharju spati, ko so že valovi čolnič pokrivali in njegovi učenci vsaki hip pričakovali smrti? Kako da je on spal ob takem času in na takem kraju in v taci okoliščinah, ko bi nobeden zaspiti ne mogel ali bi se saj gotovo prebudil?*

Menim, da bo tudi vas mikalo izvedeti primeren odgovor na to vprašanje: zakaj je Gospod Jezus v velikem viharji na morju spal? Hočem v presvetem imenu Jezusa in Marije pričeti.

Kakor ima vsaka beseda, katero je Kristus Gospod spregovoril, globok pomen, tako tudi vsako dejanje njegovo, samo če ga človek s pametjo premišljuje. Ničesar ni on storil brez višjega namena. Takó je tudi njegovo spanje sredi razburjenega morja in groznega viharja po mnenju svetih in učenih razlagalcev sv. pisma skrivnostno in za nas jako podučljivo.

1. Spal je on med groznim viharjem, da je imel priliko toliko bolj očitno in neovrgljivo nam pokazati svojo božjo moč, kateri je vse na zemlji pokorno. — Pokazati nam je hotel s tem, da je on vseomogočni Bog, na čigar migljaj mora potihniti vsak vihar. Pokazati nam je hotel, da on, ki je gospodar neba in zemlje, ne pozná nobenega strahu, da se najgroznejših reči in dogodkov ne boji, pred katerimi se revni človek trese kakor kaplja na veji, boječ se za svoje življenje. Zato pravi Gospod: *Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji! On je Gospod v nebesih in gospoduje čez vse kraljestva narodov; v njegovi roki je moč in oblast in nihče mu ne more zoperstati.* (II. Kron. 20, 6.) *Moč njegova seže od morja do morja in od enega konca zemlje do drugega.* (Cah. 9, 10.) *On ima oblast čez življenje in smrt, on pelje do vrat smrti in zopet nazaj.* (Modr. 16, 13.)

Tudi v sedanjem času razsaja ljut vihar ter se z vso silo zaganja zoper čolnič sv. Petra. Pekel in hudobni svet ga hočeta popotiti, da! zdrobiti na kosce. Je-li imela sv. katoliška cerkev kedaj toliko srditih sovražnikov ptujih in domačih kakor dandanašnji? Njene stare pravice in svete postave se sramotno prezirajo, za njene vzvišene nauke in prijazne opomine se nihče ne zmeni, število zvestih njenih otrok se zmanjšuje od dné do dné, med tem ko čudovito raste krdelo njenih zaničevalcev. Gospod pusti vihar divjati, on spi, ni še prišel čas, da ga ustavi. Ne obupajmo zaradi tega! Čeravno Gospod takorekoč spi in valovi hudobije srdito pritiskajo na čolnič sv. katoliške cerkve, da mora ona, pred vsem pa njen vidni poglavar, sv. oče papež, škofje in duhovni neizmerne bridkosti prestajati, — ne zgubimo srčnosti! Gospod je vendarle vseomogočni Bog in obljubil je, da peklena vrata njegove cerkve ne bodo premagala. En migljaj od njega — in vihar bo potihnil. Sovražniki bodo obnemogli in sv. cerkev bo dosegla zmago in zaželeni mir. Le molimo pobožno in stanovitno in Gospod bo pomagal o pravem času!

2. Jezus je spal med viharjem tudi zato, da nas je učil, v nesreči trdno v Boga zaupati. — Ko so ga učenci na morju iz sladkega spanja prebudili, je bil skoraj nevoljen nad njimi, očita jim nezaupnost in malosrčnost: „Čemu se bojite vi maloverni? Kaj ne veste, da se vam ne more nič hudega zgoditi, dokler imate mene med seboj, če tudi spim; da tudi med spanjem moje oko nad vami čuje in vas varuje moja vseomogočna roka?“

Tudi človeka obdajajo nevarnosti skozi vse življenje, katero se pogostoma in prav prilično primerja vožnji po vihnem morju. Smrt ga v enomer zalezuje, noben hip, na nobenem kraju ni varen pred

njo. Bolezen, revščina in druge nadloge, ki jih je brez števila, prežijo nanj dan za dnevom. In vendar to ni še najhujše. Človek nima samo telesa, ampak tudi dušo, ki je vstvarjena po božji podobi, neumrjoča in za nebesa namenjena. Tudi po njej strežejo sovražniki. Od ene strani nas sprideni ljudje zapeljujejo v svoje družbe, v svoje pregrehe. Ker so sami vsi hudobni, tudi drugih dobrih in poštenih videti ne morejo in jih želijo zavleči v svojo malopridnost. Od druge strani nas moti stari naš zoprnik iz pekla, ki je celó Jezusa skušal. Po besedah sv. Petra vedno okrog lazi za svojim plenom in išče, koga bi požrl. Vrh tega se tudi v našem srcu in mesu, ki je vsled greha Adamovega bolj k hudemu kakor k dobremu nagneno, vzdigujejo viharji strasti in hudih željá. — Kje bomo iskali pomoči v tolikih stiskah, ki zadevajo naše telo in našo dušo? Kje drugje kakor pri Bogu, ki zapoveduje viharju in morju? Tudi dobri ljudje nam na svetu pomagajo, nas časnih nadlog rešijo, tudi marsikaterega dušnega zla obvarujejo, ali vendar je ta pomoč le revna. Včasih pa tudi človek pride v tako veliko stisko, da mu najboljši prijatelj ne vé pomoči. Le Bog nam vselej lahko pomaga, ker je vsemogočen in tudi rad pomaga, ker nas po očetovsko ljubi. V hudih dušnih britkostih, ko silna teža grehov tare našo dušo, nam pa edino le on pomagati more, ker nam milostljivo odpušča naš dolg ter sladki mir povrne zbeganemu srcu. — Zaupajmo toraj trdno v Boga, če nam žugajo nevarnosti telesne ali dušne! Četudi je časih videti, kakor da bi spal, kedar bo sila največja, nam bo poslal pomoč. Njega kličimo kakor učenci na morju in vihar se bo polegel, mirno bo teklo naše življenje kakor voda bistrega studenca, saj nas on sam k temu spodbuja: *Kliči me ob dnevu stiske in otel te bom.*

3. Tretji vzrok, zakaj je Kristus med viharjem spal, je ta. Hotel nam je s tem pokazati, da tisti, ki ima dobro vest, se nima bati nobene nesreče, tudi smrti ne, da je lahko miren in brez skrbi v vseh okoliščinah življenja. — Mirna vest je res, kakor veli neki pregovor, najboljša zglavje, mehka blazinica, na kateri človek vselej sladko počiva. Blagor človeku, kedor ta zaklad seboj nosi! Vesel in zadovoljen je, ter potolažen v srcu v največjem trpljenju. Že na obrazu se mu bere sladki mir, ki kraljuje v njegovem srcu. Dobra vest mu je takorekoč méd, ki mu tudi grenko trpljenje posladí. Natoroznanci pravijo, da raste v neki daljni deželi neka čudodelna travica. Če se ena sama bilka vtakne v kozarec vode, človek to vodo izpivši pozabi hipoma na vse, kar ga je težilo in vesel je, kar more biti. Ta čudodelna travica je dobra vest, ki nam vsako trpljenje posladí

in prijetno stori. Saj pravi sv. Pavel, *da se tistim, ki Boga ljubijo, vse dobro izide.*

Sv. Lidvina je 38 let ležala na leseni klopi. Ves njen život je bil v ranah in grozne bolečine so jo mučile neprestano; in vendar nikdar ni iz njenih ust prišla nobena tožba. Voljno in veselo je nosila težko breme dolge bolezni. Sv. opat Teodor se je ravno tako vse življenje boril z boleznimi, pa nihče ga ni videl žalostnega, vedno je bil dobre volje in je Boga hvalil za trpljenje, ki mu ga pošilja. Dobra vest je bila zvestim služabnikom in služabnicam božjim hladeče mazilo na njih rane, ona jim je olajševala bolečine. Njih tolažba je bila misel: „Mi smo otroci Božji, Bog nas ljubi kakor najboljši oče in če nas tukaj tepe z nadlogami, nas bo v svojem kraljestvu z večnim veseljem poplačal“. Sv. Egidij je izrekel lepe besede: *Če bi Bog dopustil, da bi kamni in skale kakor dež z nebá letele, nam škodovati ne morejo, da le dobro vest imamo.* Ali zakaj so bili nekateri svetniki tako veseli, ko so čutili, da se jim bliža smrt? Vest jim je rekla, da so čas življenja dobro porabili, veliko skušnjav premagali, greha se varovali in marsikaj dobrega storili, da jih toraj Bog ne bo zavrgel izpred svojega obličja. — Nek vojak je popotoval po samotnem gozdu. Ko je šel tako svojo pot naprej, čuje blizo pota veselo petje. Gré gledat, kedo bi bil ta pevec? In koga najde? Nekega meniha, ki je bil ves reven in bolan. Grde hraste so pokrivalo njegovo telo in že je skoraj umiral. Vojak vpraša: „Kaj ste vi peli?“ „Jaz“, pravi puščavnik, „prav od srca sem pel in kaj ne bi? Med menoj in Bogom ni družega vmes kakor slaba stena mojega revnega telesa. In ta stena razpada kos za kosom. Kmalo je več ne bo. Zato sem vesel, ker bom kmali videl in užival Gospoda“. — Oh, zares neprecenljiva dobrota je mirna vest! O da bi si vsi, ki imajo trpeti na svetu, saj to tolažbo preskrbeli!

Slišali smo toraj odgovor na vprašanje, zakaj da je Jezus med groznim viharjem na morju spal. Hotel je s tem pokazati: 1. da je on vsemogočni Bog, ki se ničesar na svetu ne boji, ker mu mora na migljej vse pokorno biti; 2. hotel je podučiti nas, da naj v nesreči trdno v Boga zaupamo in 3. da človek, ki ima dobro vest, smé miren in brez strahú biti v vseh nadlogah življenja.

Zaupajmo toraj v vsemogočnega Gospoda Boga in, če čolnič našega življenja obdaja vihar nevarnosti, njegovo sv. ime kličimo! Ob enem skrbimo za dobro vest, da si jo brez madeža greha obvarujemo. Ona bo največja tolažnica v življenji in v smrti. Pod varstvom božjim, oboroženi z dobro vestjo, bomo brez strahú jadrili po nevarnem morju življenja in srečno pripljuli na kraj mirú. Amen.

Ivan Podboj.